

IX AASTAKÄIK

HIND 35 SENTI

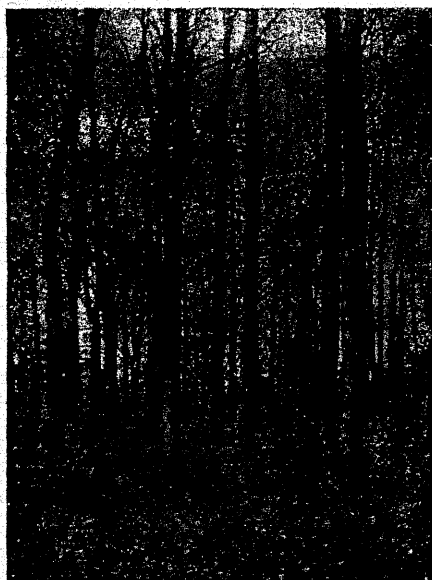
EESTI METS

METSA- JA JAHIASJANDUSE KUUKIRI

Nr. 1

JAANUAR

1929. a.

VASTUTAV TOIMETAJA:
O. DANIEL

VÄLJAANDJA
E. METSATEENIJATE ÜHING

A.-S. „SILVA“

Tallinnas, Merepuiesteel nr. 17.

Ladud: 1) Merepuiesteel 17, 2) Jaama 10 ehk Narva mnt. 27.
Telefoni (oma keskjaama) nr. nr. 9-29, 13-20, 13-80, 18-09, 21-39.
Telegrammi address: Tallinn — „Silva“.

Soovitame rikkalikus valikus kuivi hõõveldatud ja hõõveldamata

kuuse- ja männilaudu,

kuivi tamme-, saare-, jalaka-, kase-, lepa- ja haavalaudu.

Ümmargusi ja kanditud palke

kõigis nõuetavates pikkustes ja jämedustes.

: Ümmargusi ja saetud latte. :

Võetakse vastu ja täidetakse rutuliselt igasuguseid tellimisi.
Ostame igasugust metsamaterjali piiramata arvul.

KAUBANDUS-TÖÖSTUS AKTSIASELTS

„KREENBALT“

Tallinn, S. Karja 13. Postkast 346. Telegr. aadr.: „Kreenbalt“, Tallinn.
Telefonid: 2-41, 24-66, 31-58 ja 31-02.

Järgmiste kodumaa tekstiilvabrikute müügikeskkoht ja pealadu:

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri o.-ü.

Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise vabriku A.-S.

Sindi Kalevivabriku ühisuse, end. Vöhrmann ja Poeg.

Eesti Niidivabriku ühisus.

Kõikide ülalnimetatud vabrikute saaduste en-gros müük, nimelt:
**igasugused puuvillariided, pleekimata, pleegitud, vär-
vitud, trükitud, merseriseeritud, lõngad, puuvillane
vatt jne.**

Härrade ja daamide palltute, kostüümide, üllkondade riided,
tekid, rätikud, villane vatt, samuti metsateenijate vormirile.

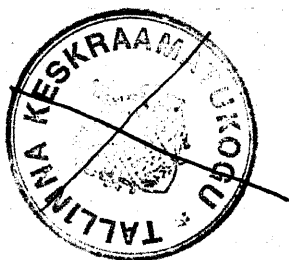
Kõik sordid õmblusniiti: valge, must, värviline.

Spetsiaalne fond

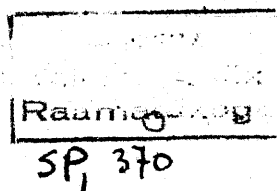
L. 6. 129.

EESTI METS

PILTIDEGA ILUSTATUD
METSJA- JA JAHLASJANDUSE
KUUKIRI

1929

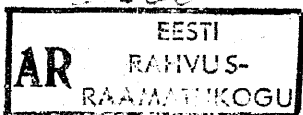

ÜHEKSAS AASTAKU

10271.

Ar 929
Eesti

TALLINNAS

E. ANTOV & KO. TRÜKK, NÖMMEL, VAIGU TÄN. 3.

SISUJUHATAJA.

(Numbrid näitavad lehekülgi.)

Jutustused, mõttemõlgutused ja muud.	Dendroloogilised pildid Vaheemeremaitl. Dr. E. Lepik (piltidega)	28
Avinurme mälestused. K. Aun	Enam tähelepanu kodumaa suurimale okas- puu kultuuride kahjurile — männikär- sakale. V. Matiisen	84
Eelaimdus. L. Peets	Enam tähelepanu metsapõlemise häda- ohule. K. H. Arffman	125
Eriteadlaste ettevalmistamisest N. Venes	Fotograafia käsitlemisest metsakorralduses	56
Hoolitsege metsa eest. Ed. Milk	Haruldane noormetsa vigastamine. H. Schults	16
Isamaa ilu hoieldes. J. Kornfeldt	Jalakate hävinemisest. H. Schults	65
Julius Kitsing †. O. Daniel	Kuidas kohtleme omi metsi. O. Daniel	75
Kaitse metsa kui looduse ilu. J. Kenn	Loopealsetest metsadest Saaremaa lääne- rannikul. H. Kosenkranius	256
Kaks värsket doktorit metsateaduse alal	Läti metsanduse hädadest. K. Verberg	212
Kuritarvitused riigimetskondades ja nende vastu võitlemine	Metsakasvatuse. O. Daniel	13
Kümme aastat. Ado Välja	Metsamaterjalide ujumisvõime uurimisest. K. Verberg	158
Lisang Eesti metsakirjandusele. P. Reim	Metsanduslisi uudiseid Soomest. O. Daniel	122
Metsa maalid. Joho Kõresaar	Metsaküsimus P.-Ameerika Ühisriikides. Dr. jug. S. Vilde	77
Metsanädal 23—29. V. 1929. B. T.	Metsakorraldus Eestis	49
Metsapäeva puhul. Ed. Viirak	Metsapoliitikast Poolas. P. Saks	155
Metsateenija metsapäeval. J. P.	Metsandus Rakvere põllumajandusliselt näituselt. J. Paiken	244
Metsavaht Madis. J. Põllumees	Metsateaduse populariseerimise lähemad ülesanded. F. Sikka	26
Mõnda vitamiinidest	Paar sõna ühest noorte mändide kahjurist. K. S.	227
Näkk. H. P.-pp	Palkide ja laudade kuivamisest. K. Verberg	158
Nõid. H. P.-pp	Pilk Shveitsi metsadesse ja metsakorral- dusse. Dr. E. Lepik	81
Osa vanavara kadumas. C. Vilberg	Poola riigimetsad. P. Saks	153
Pardijaht. Ed. Milk	Poola metsatööstus ja metsakaubandus	15
Praktikantide vastuvõtmine Shveitsi posti- valitsusse	Poopuud. Ed. Viirok	215
Reforme metskonna tööde korraldamises	Puisniidud ja kadakaväljad Sõrves. Ed. Viirok	129
Riigiteenistusse vastuvõtmise korrast. J. Pipar	Salla park. H. Schults	266
Saladusline metsavahi laip. J. A. Põllu- mees	Soometsadest Ida-Virumaal. H. Kosen- kranius	213
Suurpäeva puhul. J. Pärn	Ussipuud. N. S.	170
Teiseks Metsapäevaks. O. Uustalu	Uus metsakülvi viis. O. Daniel	85
Tinamürgitus. H. P.-pp	Valikraie-süsteemi arenemisest. E. Schabak	176
Uue aasta lävel. O. Daniel	1928. a. suve mõju tamme peale. K. Aun	64
Uuel jõul. J. Pipar		
Väikese piilpardi jutustus (katkend)		
Äärduveere metsavaht		
Metsandus.		
Ajaloolisi puid ja aedu Tallinnas. Ed. Viirak		241
Cladina — tüübi metsadest Virumaal. H. Ko- senkranius		225

Jahindus.

Esimene jahisaak. L. Peets	138
Haruldased linnud meie metsades. H. Shults	65
Jälgedetundmine. H. Puusepp	238
Kalade kaitse	62
Kodune rebasekasvatuse Läänemaal J. A. Põllumees	267
Kullikorvidega kullide püüdmisest.	37
Kullide ehk röövlindude püügist	100
Lindude omavaheline kaitse. J. A. Põllumees	108
Linnukoera õpetamisest (joonistustega). Ed. Milk	135
Linnukoertest L. K.	98
Meil on palju „raipekütte“ ja „jahihütane“ olemas. J. A. Põllumees	99
Metssigu jälgimise P. L.	132
Mõne haruldase metslooma levimisest 1929. a. andmetel B. T.	181
Põldpüüde toitmisest. L.	39
Põldpüüde ehk nurmkanade kasvatusest ja toitmisest	63
Püss ei ole mänguasi. J. A. Põllumees	18
Reisimine ja jaht. H. P.—pp	138
Saarmast. E. Kolga	191
Sonda karujaht. P. H.	38
Tedremäng. L. K.	98
Uued jahirendilepingud. J. Kornfeldt	32
Uus moodus rebasejahiks talvel	61

Organisatsioonide alalt.

Eesti Metsaülemate ühing. B. T.	101
Eesti metsateenijate puhke- ja vanadekodu Konjus. E. Pa.	191
E. M. Ü. Keskjuhatus märgukirjad. 15	41
E. M. Ü. 10 a. tegevuse lühikene ülevaade. O. Uustal	205
E. M. Ü. üleriikline X juubelkongress. 228	279
E. M. Ü. keskjuhatus 1928. a. aruanne	48
Esimene Eesti Asjaarmastajate Jahimeeste ja Kalurite ringi koosolekust	115
Jooni riigiteenijate kutseliikumisest. J. Pipar	139
Lühidaid teateid metsat. ühingu keskj. tegev.	68
Märgukirjad	69
Mõnda vormi kavast	11
Riigiteenijate kutseorganisatsioonide tegevus näib olevat kaitseisukorras. J. Pipar	273
Soome-Balti taimegeograafide päev	218
Teated organisatsioonide tegevusest	22
Vormiriie	277
Ühing ja raha. F. Sikka	219
Ülevaade keskjuhatus tegevusest. J. Pipar.	17

Ülevaade riigiteenijate kutseorganisatsioonide tegevusest. J. Pipar	39
1919—1929 a. J. Pipar	198
1928. a. metsapäeva korraldamisest Loobu metskonnas. J. P.	94
VII metsateadlaste päeval väljakuulutatud auhinnatud tööde teemid. Akad. Metsas.	109

Poolametlikud teated.

Riigimetsade Valitsuse ringkirjad. 13, 44, 69, 70, 116, 143, 194	219
Maakorralduse ja metsadepeavalitsuse käskkirjad. 20, 45, 117, 146, 172, 195	221
Teadaadend. 21, 120, 148	196
Küsimused ja vastused. 22	148
Õiendused	22
Jahisaaduste hinnad	47
Meetrimõõtude lihtsustamisest	72

Pildid. — Juubilarid, maastikud j.n.e.

Algeria maastik kaetud segametsaga	95
Alger „Jardin d'Essai,“	55
Auksmann, A.	202
Cladina-tüübi männik Virumaal	226
Dots. Daniel, O.	199
E. M. Ü. Loobu osak. kõlakoda Viitna järve kaldal	94
E. M. Ü. Piirsalu osakond	142
Ekbaum, Juhan	43
Hispaania õlipuumets (Olea europaea)	30
Huuksi metskonna vanemad metsavahid	61
Jürgens, Jakob	193
Kadakaväli mere lähedal	131
Kadakavälja tekkimine endise vana männiku asemel	130
Karujaht Sondas	133
Kask, Jakob	142
Kitsing, Julius †. 173	198
Kert, E.	202
Korgitamme mets Algeerias	95
Kuivatüübiline puisniit	130
Külvilabidas	87
Koduseks jäänud saarmas	191
Küüs, Jüri	290
Leilop, Chr.	200
Lepberg, Jüri	142
Läti metsaülem Määr	278
Loobu metsateenijate eriline seinaleht	94
Maastik Shveitsi madalmaalt	80
Mathiesen, A.	25
Metsaosakond Rakvere väljanäitusel	245
Metsapõlemiste teadaande vaatetorn	126
Mertmann, R.	247

Milk, Ed.	202	J. Rihvk	206
Moodne pulmareis	189	Savipealne mets Tagamõisa poolsaare lahe ääres	209
Manaco õitsev agaave	31	Sisalik päikese paistel	137
Männik Vilsandi saarel	258	Sikka, F.	206
Mürsepp, O.	43	Schabak, Ed.	292
Netze A.	199	Sfax tänav Tuneesias	97
Niiske puisniit	129	Soomets	214
Oaas „Gabes“ Tuneesias datlipalmid	97	Tammikpuisniit.	132
Ohaka, Joh.	201	Tomson, Jaan	143
Paepealne männik Tagamõisa poolsaarel	256	Tunis, eukalüptimets	96
Paepealne kuusik Tagamõisa poolsaarel	217	Tunis, hiigla viigipuu	54
Pappel Kaasani kiriku õuel	242	Tõlpus, A.	143
Pedaksaar, A.	203	Tüsedaim Kadrioru tamm	243
Pipar, J.	201	Uustal, O.	206
Pruuli G.	143	Ussikuusk	170
Poliitiline põimendusraie.	119	Valner, V.	203
Poopuud	215	Dr. K. Verberg	249
Plettenbergi tamm Salla pargis, Virumaal	266	Vennasrahva metsateadlaste tervitus	2
Pärn, J.	204	Voltveti metsakool.	247
Pärn Harjumäelt.	242	Voltveti metsakooli II lend	246
Pärn V. Pärnu m. 1	241	Välja, A.	205
Pöökmets Kesk-Shveitsis.	82	Zolk, J.	202
P. M. Metsade ameti Metsakorralduse toim- konna ametnikud	291	„Õitsev pajuoks“	123
Dr. P. Reim	250	60. a. mets kuivatatud sool	214

EESTI METS

METSA- JA JAHIASJANDUSE KUUKIRI

Toimetused ja talitus:

Tallinnas, riigimetsade valitsuse juures.

Kõnelraat 12-75.

Address: Kuukiri „EESTI METS“,

Tallinn, postkast 97.

Tellimise hind:

Aastas Kr. 4.—

Poolaastas „ 2.—

Veerandaastas „ 1.—

Üksiknumber 35 snt.

Välismaale 6 krooni aastas.

Kuulutuste hind:

1/4 lehekülge Kr. 20.—

1/2 lehekülge „ 40.—

1 lehekülge „ 80.—

Tekstis ja kaanel 50% kaheksa

Nr. 1

Jaanuar 1929.

9 aastakäik.

Aasta vahetusel.

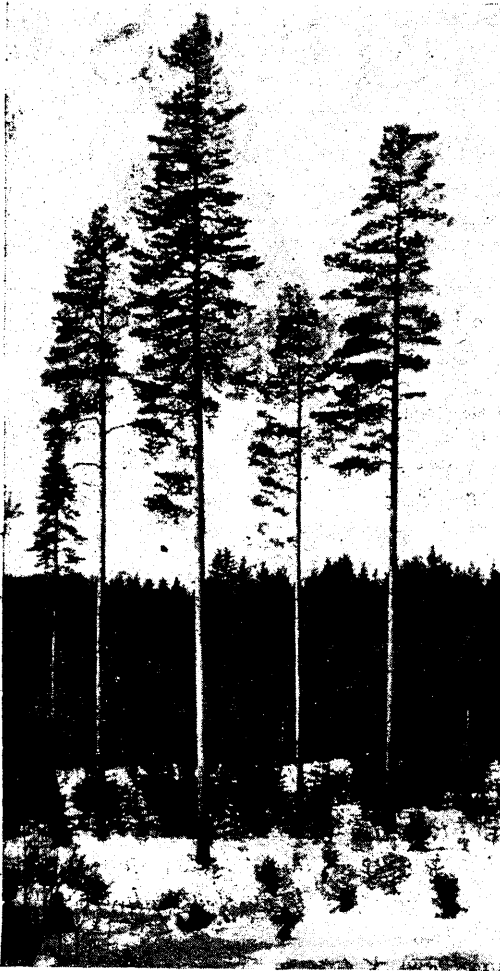
Kuukirja „Eesti Metsa“ XI. aastakäigu algul soovime, lugupeetud kuukirja vastutavale toimetajale, kaastöölisele ja tellijatele hääd uut aastat, värket jõudu ja tahet metsaasjanduslike ideede propageerimiseks ning jahi- ja metsateenijate kutseliste küsimuste käsitamiseks!

Eesti metsateenijate ühingu keskjuhatus on kindlas usus, et koguka metsateenijate pere ühisel nõul ja jõul on võimalik kuukirja „Eesti Metsa“ arendada ja muuta üheks paremaks ajakirjaks sel alal, misjuures ka iga metsateenija on teatud määral vastutav kuukirja „Eesti Metsa“ edaspidisest saatusest, mispärast siis iga metsateenija püha kohus on toetada kuukirja tellimistega ja kaastööga. Asugem innuga tööle ja teie leiatega, et kahekümnendal aastasajal on ajakirjal määratu suur tähtsus ideede propageerimisel.

Parimat õnne ja edu edaspidiseks tööks!

**Eesti Metsateenijate Ühingu
Keskjuhatus.**

Vennasrahva metsateadlaste tervitus.

Helsingis, 27. dets. 1928. a.

„Eesti Metsale“, selle talitusele ja kõikidele Eesti metsateadlastele soovib Soome „Metsaasjandusline Propagandabüroo“ hääd uut aastat. — Eesti Metsaseltsi asutamisel rõõmutame juba siin pool lahte. Soovin omalt poolt, et asutav koosolek varsti oleks.

Parimate tervitustega

EMIL VESTERINEN.

Uue aasta lävel.

O. D.

Jällegi on üks aasta igaviku ukse taha kadunud! Mida täitis ta meie ootustest, mida jättis ta meile päranduseks, mida ootame uuel? Peatume hetkeks ja peame natuke aru, enne kui oma lootusteootuste vannikutega ehime uue aasta läve, nagu seda oleme harjunud tegema igal aastavahetusel. Vannikusse on tekkinud palju kuivanud oksa, koltunud lehti ja närbunud õisi, kuid nende kõrval leidub ka palju sarnaseid, mis on püsima jäänud värsketena, elu ja lootuse ilutsevates värvides. Vaatame siis, mis on jää-

davalt pudenenud, mida sünnib jätta, mida uuendada värsketega, et uus aasta leiaks sisseastumisel ukse väärilises ehtes.

Möödunud aasta esimeste kuude sisse langesid kajastused ajakirjanduses ja „Eesti Metsas“ suurest arvepidamisest, mis metsade suhtes riigikogus 1927. a. lõpul sotsialistide poolt üles võeti ja tookordse ametliku metsapoliitika näilise võiduga lõppes. Metsameestel avanes alles pärast, ajakirjanduse kaudu võimalus ettetoodud andmeid kontrollida ja näidata, et ametlikud andmed,

milledega selles arvepidamises opereeriti, mitte erapooletult polnud käsitatud ja VI Metsateadlaste Päev võttis peale sellekohaste ettekannete ärakuulamist ja läbirääkimisi, ühel häälel rea otsusi vastu, mis senise ametliku metsapoliitika kasuks ei räägi ja selle muutmist nõuavad.

Metsateadlaste Päevale järgnev asunikkude, riigirentnikkude ja väikemaa-pidajate liidu VII üleriikliku kongressi otsused keerlesid aga endiselt „saamiste“ ümber. Seal nõutakse muuseumikannustikkude ja lahusseisvate metsatükkide planeerimist rohumaaks, riigimetsa nendele, kellel seda veel ei ole, ehitusmaterjali normi suurendamist, lisa-normi väljaandmist ilma komisjoni ot-susteta, poolkuivanud, kuivanud ladvast murdunud ja tühjade puude mitteamvestamist hindamisel jne. Need alalised ja suurenevad mangumised nagu peaksid seda „andmise“ poliitikat õigustama, mis viimasel ajal metsade alal valitses, sest kus nõudmisi pole, langevad ka alused andmiseks. Uute eeskirjade jä-rele kästi üksikult kasvavad puud hin-damisel 20 ja 30 % võrra odavamalt arvestada, samuti teatasid ajalehed riigimetsades karjatamise uute juhtnõu-ride valmistamises mitmete organisatsioonide esindajate kaastegevusel.

Kaunis sagedasti paistavad silma lehtedes teated ohtra talumetsade raiu-miste üle eriti Lõuna-Eestis.

Tähelepanu väärrib aasta algul põl-lutööministeeriumi korraldus metsaamet-konnale, rahva seas metsa kasuks prop-agandat teha, missugune kavatsus reaalsema kuju omas maikuu keskel haridusministeeriumi korraldusel teosta-tud koolinoorsoo tegeliku osavõtu läbi metsaistutamisest. Metsapõlemiste üle tulid teated juba maikuu algul, kuid vih-mase suve tõttu oli see häda üldiselt väikese ulatusega, selle asemel aga said kesksuvel teatavaks laiaulatuslikud röö-viku kahjud (Fidonia piniaria) Anija, Kolga ja teistes metskondades, kus nagu selgus, juba eelmisel suvel enam-vähem intensiivne röövikute häda oli olnud.

Asunikkude ja renditalude metsa hin-damiseks moodustati 32 hindamissalka vanemate metsateadlaste üliõpilaste osa-

võttel, kes suve kestel hindamisega ametis olid. Tööd arvalakse vähemalt 4 aastaks jätkuvat.

Juulikuul külastasid meie metsi Soo-me metsnikud ja ülikooli õppemetskonda Läti metsakooli kasvandikud oma õpe-tajate juhatusel.

Juuli-augustikuul oli riigimetsadeva-litsuse korraldusel ülikooli õppemets-konnas ülikooli õppejõudude juhatusel ühekuuline kursus metsnikkudele, mil-lest 42 isikut osa võtsid. Kuuldavasti korratakse sarnaseid kursusi ka edas-pidi, sest esimese kursuse tulemused kinnitasid nende vajadust.

Juuli lõpul läbistas ajakirjandust teade kavatsustest, mõisate tasumaksu arvel likvideerida 7500 tiinu metsa, mille realiseerimine pidi sündima ühe meie metsa suuräri kaudu. Samasisuline tea-de ilmus ka septembris, kusjuures sõ-nas ja pildis mõista anti, et selle kava teostamisest huvitatud on mõned meie poliitilistest suurustest.

Oktoobri algul oli järjekorraline, see-kord 9. üleriikline metsateenijate kong-ress, kus ikka jälle otsiti rohtu vanade, krooniliste hädade vastu palga, elamute, pensioni ja teenistuse liigituse alal. Liigvee tõttu on palgamaade küsimus erilise teravuse omanud käesoleval aastal „Eesti Metsa“ talituskulusid otsus-tati vähendada, suurendades sellevõrra tasu kaastöö eest.

Sünnimusterikas oli novembrikuu: ametlikult korraldatud metsaülemate koosoleku päevakorras seisis üle 30 refe-raadi mitmesuguste küsimuste üle, kuid kahjuks oli koosolekule antud kinnine iseloom, nii et tema töö tulemustest väljaspool osavõtjate ringi midagi teada pole. Ka metsaülemate ühingu koos-oleku kohta, mis ametliku koosoleku kõrval ära peeti, puuduvad seni teated väljaspool osavõtjaid.

Lõpuakordi nendel koosolekutel moo-dustas Metsade Peavalitsuse 10. aasta asutamise mälestuspäeva pühitsemine ühisel koosviibimisel. Pigemini võiks seda nimetada surnu mälestamise pü-haks, kuna nimet. asutuse matmine ise juba 1927. a. 31. jaanuaril sündis. Too-kord oli seltsliku koosviibimisega ühen-duses Metsade Peavalitsuse viimase ju-

hataja lahkumine, seekord möödus ta esimese Metsavalitsuse direktori lahku-
mise tähe all, nõnda siis ei puudunud
mõlemil tähtpäeval teatavas mõttes le-
pitud-ohvri toomise meeleolu, nagu see
kohane sarnastel tõsistel mälestuspäeva-
del. Esimese 10 a. vältusel on meie met-
savalitsuse eesotsas seisnud ja langenud
4 meest. On see palju või vähe? Jä-
tame selle „Eesti Metsa lugejatele hin-
namõistatusena selgitada ja lahendada.
Tuule pööris haaras ka teisi keskasu-
tuse tugesid, ühises, ägedas hoos, pai-
gutades ühte edasi, teist tagasi, kol-
mandat kõrvalkülge. Kuid novembri
torm ei leppinud mitte ainult sellega:
metsast kargas ta üle Toompeale, keer-
les algul põllutöoministri ümber, kuid
paiskas lõpuks terve Valitsuse kohalt.
Huvitav oli jälgida, kuidas erakond,
kelle valitsemise ajal põllutöominister
omad julgemad retked metsade vastu
ette võttis ja läbi viis, nüüd valmistab
metsast lingu, mis pidi maha rabama
sama mehe. Tundub, et omal ajal as-
jalikum seisukoha võtmine „metsajaga-
mise“ küsimustes sobivamaid tagajärgi
oleks annud, kui tagant järele „kõvad
sõnad“ öeldud.

Ära märkida tuleb, et uus Valitsus
omas töökavas ka metsadele mõned
read pühendab: nimelt kavatakse
plaanikindlat põllu- ja metsatöölise
asundamist, väikema pidamistele juu-
relõigetena ära kasutada ülesharimiseks
kõlbulikke kännustikke ja lepastikke,
võttes samal ajal vähemkõlbulikke maid
metsakultuuri alla, nii et metsaga kae-
tud pind vabariigis ei väheneks.

Aasta lõpp pakkus meile naudingut
uue Valitsuse deklaratsiooni vaieldu-
se puhul Riigikogus kuulata ühte endist
ja uut Valitsuse juhti lahendamas met-
sakasvatustlisi probleeme. Kuna hra
Teemant skeptiliselt suhtus talvisele
metsakultiveerimisele toetas hra Rei
omas vastuväites end metsateadlaste
arvamistele, kes pooldavad metsakülvi
lume peale.

Kui nüüd riigi esimesed kodanikud
kõrges kogus metsahuvides sarnastesse
üksikasjadesse tungivad, siis jääb meil
ainult üle heastmeelest muheledes käsi

hõõruda, metsa saatuse pärast ei tohigi
muret olla.

Teine lugu on metsameeste enestega.
Tumeda signaalina kostsid jaanuari-
kuul revolvripaugud Albus ja Tartus,
tumedate löökidena saatsid aasta lõppu
üksikasjalised kirjeldused Orajõe pana-
mast ja nende vahel terve rida „metsa-
asju“ alg- ja lõpustaadiumis Kolga,
Karksi, Antsla, Kärstna, Räpina, Vih-
terpalu, Kongota, Purila ja Porkuni
metskondadest. Tõeliselt „must aasta“.
Koguke metsamehi igast teenistusast-
mest Kolgata teel, mis mõnele juba
lõppenud füüsilise surmaga, oma enese
otsusel, teistel kodanlise surmaga kohtu
otsusel, kuna kolmandad oma saatuse
otsustamist ootavad. Harilik kodanik
närvitseb ajalehtedest mitmekesistes va-
riantides metsapanamade kohta teateid
ammutades. Talle paistab terve amet-
kond läbi ja läbi hukkas olevat, kus
üks „krati“ teise sabas seisab. Ühed
arvavad selle põhjuse seisvat distsi-
pliini puuduses, teised otsivad „kõva
kätt“, kes „põrutaks rusikaga“ amet-
konna korrale.

Käesolevate ridade ülesandeks pole
metsa kuritarvituste põhjuste üksikasja-
lisele uurimisele asuda, tahaks ainult
niipalju tähendada, et sarnaste massi-
liste väärnähtuste tekkimine ja arene-
mine võimalik on sobivas toitepinnas
ja õhkkonnas. Teatav protsent amet-
konna koosseisust on igal pool kaldu-
vustega, mis kergesti libedale teele viib,
kuid see ei ulataks kuigi kaugele, kui vas-
tav toitepind puudub ja ümbritsev õhk-
kond puhas on, mis moraalset lagunemise
protsessi edeneda ei lase. Kuid võtame
tõsiolud elust; metsavahi suurim palga-
määr, kui tal puudub palgamaa, on tea-
tavasti 45 kr. kuus. Tema valve ja
kaitse all on varandus, mille väärtus
ulatub miljonitesse, kuid mida pole või-
malik luku taha panna ega igapäev üle
lugeda ja mis seepärast igal ajal väl-
jastpoolt omavolilisi omandajaid ligi
meelitab, kuid samuti kergesti ka mit-
mesuguste kombinatsioonide abil end
kergesti rahaks laseb muuta. See mees
teab, et mida täpsemalt ta oma kohust
täidab, seda rohkem tekib tal konflikte
oma kaaskodanikkudega, mis sagedasti

temale raskete tagajärgedega võivad olla, samuti teab ta, et tal vanaduse, haiguse ehk tööjõuetuse korral mingit toetust lootata pole, kuigi ta ustavus ulatuks eneseohverdamiseni, ta ei ole isegi selles kindel, et ustav kohusetäitmine teda kindlustab vallandamise eest kahe-nädalalise etteteatamisega. Temalt nõutakse ametialal erilisi voorusi ja seda majanduslistes tingimustes, mis sageli ei küüni ka vähenõudliku elatäinimimini, kusjuures aga ta amet võimaldab ja ümbruskond soodustab ja avateleb elukorra parandamisele väärsammude kaudu. Kõik võtkem praegust õhk-konda, milles metsaametnikkudel töötada tuleb. Nendele peab mets olema puutumatu pühaduseks, kuid selle juures näevad ja kuulevad nad iga sammu peal, kuidas paljud kaaskodanikkudest kõiksugu soodustuste ja eesõiguste näol riigilt odavasti saadud metsa ainult hangeldamiseks ära kasutavad, mis annavad sageli kerge vaevaga suuri vahakasusid. Kas see ei mõju omajagu lõdvendavalt metsaametniku kohusetunde peale? Kuigi metsateenistus ise- enesest nõuab ametnikke eriliselt väljakujunenud kohusetundega, jäävad nad ikkagi inimesteks. Kerge on jääda au-saks, kus puuduvad võimalused komis-

tamiseks, kus aga need võimalused nii sagedad ja kerged, nagu metsaalal, seal peaks töötajad, elamisnõuete rahuldandamine ja tegutsemisõhkkond sarnased olema, et nad moodustaks kindla moraalse alusmüüri töötajatele. Kuni see puudub, tuleb meil ikka arvestada väärnähtuste tekkimisega, mis omavad ajuti laialise ilme.

Sellest väljamineks ei oleks ka uue aasta lävel põhjust lootusetult metsameeste suhtes käega heita, kuigi möödunud aasta palju varju nende keskele heitis.

Eelolevad valimised annavad meile võimaluse teataval määral kaasa mõjuda, et tulevane rahvaesitus koosneks meestest, kes aitaksid kaasa, et meie lootused ja ootused metsade ja ühes sellega ka metsameeste eneste suhtes võtaksid reaalsema kuju ja aitaksid neid tõsta sellele järjele, kus nad kõige paremini võiksid täita oma ülesannet meie riigielus.

Koondugem seepärast omad read, uuendagem omas vannikus koltunud lehed värsketega, raputagem maha kõnts ja tolm, mis sinna on kogunud eelmise aasta jooksul ja riputagem ta puhta ja värskena uue-aasta läve üle.

Uuel jõul.

J. Pipar.

Uuel aastal igatseb iga inimene eelmisest aastast parimat õnne ja edu. Ka metsateenijaid valdab sama inimlik nõrkus ja nad ootavad ja loodavad ilusamat tulevikku. Kaasvõitlejad, ärge hellitage end lootuste ja unistustega, sest nende purunemine tooks paratamatult kaasa pettumuse, mis riisuks teilt igasuguse töötahte; vaid võtke elu täiesti reaalsena ja teadke, et elu on võitlus olemasolu eest! Tahate elus edasi jõuda, siis teadke, et seda võite ainult suure võitluse tagajärjel saavutada.

Tuletagem meelde vaid pühade eelset riigiteenijate saamata jäänud teenistusevanuse tasu arvel ühekordse toetuse nõudmist kus riigi- ja omavalitsusteenijate keskkliidu juhatus leppis vabariigi valitsusega kokku, et kõikidele riigiteenijatele ja töölistele maksetakse pühadeks 25 krooni; kuid millega lõppes see lootus? Sotsialistlik rahaminister leidis võimaluse ainult riigitöölistele maksta ja kui riigiteenijate esitajad ei lakkanud demokraatilisest nõudmisest, et kõikidele riigiteenijatele ja töölistele on ühteviisi tarvis ikalü-

aasta tagajärjel maad võtnud elukalliduse tõttu ühekordset toetust maksta, siis mattis Vabariigi Valitsus nii riigiteenijate kui ka tööliste ühekordse toetuse vist jäädavalt kalevi alla. Kas see ei olnud meile riigiteenijatele selgeks õpetuseks, et ei kodaniselst ega ka töölise valitsustelt riigiteenijate viletsate elutingimuste parandamiseks midagi loota ei ole? Olgu see riigiteenijatele õpetuseks ja virgutagu neid paremini omi ridu koondama ja organiseerima...

Peaaegu kõikides poliitilistes rühmades Toompeal valitseb sissejuurdunud maavaim, mille järeldusel tihti võrreldakse riigiteenijate palka talusulaste ja -tüdrukute palkadega, kuna seejuures unustatakse ära, et maateenija saab taluperemehelt peale palga ka prii korteri, söögi ja osa riietest, kuna riigiteenija seda kõiki peab omast väheldasest palgast muretsema. Linnades elutsevatel riigiteenijatel on äärmiselt viletsad äraelamise võimalused, kus ainuüksi korteri eest tuleb pool palka majaperemehele maksta ja kui veel lasterikas perekond on, siis ei taheta korterisse üldse võtta. Poliitikamehed räägivad üleliiga suureks kasvanud riigiteenijate perest, aga kes on siis süüdi? Vene ajaga võrreldes on Eesti vabariigis riigiteenijate arv kasvanud eestkätt just maareformi teostamise ja riigile ülevõetud metsade valitsemise alal, millist nähtust peab aga loomulikuks riigiteenijate arvu suurenemiseks pidama, sest ilma riigiteenijateta ei oleks saadud neid funktsioone teostada. Kogu aeg on riigiteenijate

esindajad deklareerinud, et meil riigiteenijate arvu vähendamise vastu midagi ei ole, kui riigiasutuste tööd lihtsustatakse ja vähenemine loomuliku kohanemise teel läbi viiakse. On teada, et iga aastaga 5—10% riigiteenijatest teenistusest lahkuvad ja seega oleks võimalik mõne aastaga seda „riigisöödikute karja“ (nagu seda maarahvale maalitakse) tarviliselt kokku tõmmata. Aga mispärast seda ei tehta? On olemas rida onupoegi ja -tütred, kes ootavad riigiasutustesse sooje kohti. Näiliselt koondatakse mõnikümmend met-savahti ehk roopaseadjat ja saavutatud kokkuhoiust luuakse uued direktorite ja inspektorite kohad. Eelmine riigivanem hra J. Tõnisson tähendas riigiteenijate esindajaid jutule võttes väga tabavalt, et Eesti riigi ametasutustes on liig palju mitnesuguseid direktore, millistel kohtadel teenivad isegi inimesed, kes oma võimete poolest ei oleks Vene ajal kõlbanud siseministeeriumisse kantseliametniku kohalegi.

Metsateenijad, ka teie peate uuel aastal uue jõuga tööle asuma ja rahvaga kokkupuutudes poliitikameeste demagoogilised väited ümber lükkama, mis riigiteenijate süüdistustena esile tuuakse! Ärge jääge lootma ainuüksi metsateenijate ühingu osakondade ja keskjuhatuse peale, kelle juhid ei suuda loomulikult kõikidesse eluvaldustesse tungida, vaid näidake ka oma algatust ja püüdke tuliseks kōetud kodaniku ja riigiteenija vahekorda omakord jahutada.

Kuritarvitused riigimetskondades ja nende vastu võitlemine.

Nimetatud pealkirja all olevat teksti jaotaks mina kahte ossa ja nimelt:

- 1) Milles seisavad põhjused, et metsaametkonnas sagedasti korduvad kuritarvitused ja
- 2) Kuidas neid pehesis kõrvaldada?

On taitav, et metsaametkonna kohta vahetpidamata nii ajalehtede veergudel, Riigikogu komisjonides ja koosolekutel, kui ka rahva seas liikudes väga palju korduvate kuritarvituste kohta metskondades kirjeldatakse, arupärimisi üles-

seatakse ja selle ametkonna ametnikud mitmesugusel viisil kõneaineks on. Kui kõiki neid kirjeldusi ja mõnikord enneaegseid süüdistusi arvesse võtta, siis paistab nagu oleks metsa alal teenistuses olevad isikud kõik vargad, kelmid ja ei tea mis veel, kuid nii ühe hoobiga kõiki sarnaselt tabada ehk selleks tembeldada on vast ainult nendel loomukohane, kes metsaametkonda maha teha armastavad. Kainelt mõtlejad ootavad tõelised asja tulemused ära. **Kuigi meie metsade valitsemise ja korraldamise alal väärnähtused ning süüteod tihti korduvad, siiski pole alust kõikide kui kurikalduvustega isikute peale vaadata ja peame seda üldsuse poolt tagasi tõrjuma.** Teie kõik, mäletate kirjeldusi, mis viimasel ajal ajalehtis ilmunud on. Kõrvaltvaataja ja arvustaja peab tahtmata arvamisele tulema, et asjas peab segatud olema ka isegi keskasutus. Ühe ja sama asja kohta, kuid vähe muudetud kujul ilmub ajalehe veergudel mitmel korral kirjeldus, et ikka rohkem laineid lüüa. Vaadake see on kõik liialdus ja ei mitte üksi ühes asjas vaid sagedasti igas metskonnas avalikuks tulnud väärnähtuste kohta kordub see sarnaselt, mis muidugi laineid lööb ja pinda valmistab ametkonna mahategemiseks. Kuritegu on avalikuks tulnud ja seda tuleb juurelda loomulikus korras. Teisest küljest ei saa meie salata, et kuritarvituste kordumine metskondades tihe on ja võime selle kohta ainult oma kahetsust avaldada. Miks korduvad niisugused nähtused, oleks vast seletatav järgmiste asjaoludega: Põllutööstuste riigimetsade valitsemise ametkond on peale Teedeministeeriumi üks kõige suurematest oma koosseisu järele, s. o. 106 metskonda ja igas metskonnas oma suurearvuline pere. Ta on ka üks neist kõige rahutumatest ametkonna personaalis ettetulevate kuritarvituste kordumise suhtes, mis küll suurelt osalt sellega seletatav, et metsade valitsemise alal pea kõige suuremad riigivarad seisavad ja mets oma iseloomu poolest sarnane on, mis vastuvaidlemata täpset mõõtmist ja arvestamist igakord ei võimalda, selles osalt

ka eksimisi ja kaksikarvamisi ette võib tulla. Metsamüükiisid teostavad metskonna ametnikud, kusjuures neil suurte summadega tegemist ja kallihinnaline vara suurel hulgal liikumas, nende silma all sünnivad nii metsakauplejate, kui ka teiste kodanikkude poolt suured operatsioonid, kus mõnikord gergesti suured vahekasud saadakse, järeelvalve teostamine aga küllalt raske ja keeruline, mis siis ka metsaametnikke äritegemisele meelitab, peale selle on nende metsaärimeeste meelitused neile suureks kiusatuseks, kus isegi mõnikord liht vastutuleliikkuse tõttu süüdistuse keeru võib sattuda. Palgalolud on aga niivõrd viletsad, et need ametnikkude palkadele ei vasta, kes suuremat riigivara valvavad, selle kohta korraldusi teevad ja millest riik omale suuremaid sissetulekuid saavutab. Ei saa tähendamata jätta, et revideerimisele tuleks võtta, kuivõrd otsustarbekohane on sarnane kord, kus isikute käest suurt vastutust nõutakse, nendele aga tasu niivõrd väikest maksetakse, et see isenesest avateleeb kätt välja sirutama riigivara omandamiseks. Ühtlasi peab tähendama, et pole alust pooldada, et kui keegi vähe palka saab, tema siis vargile peab minema. On ju töö-alasid ning ettevõtteid, milles teenistust nõnda, et ennast vaevalt võib toita kuid nende juures tegutsejad püüvad aususe ja korrektsuse piirides, ega vaja oma kätt välja sirutada võõra omanduse järele. Igaüks peaks oma teenistuse võimetega arvestama ja selle järele omad väljaminekud seadma. Ametkonnas ettetulnud juhtumistest näeme meie, et kuritarvitused aset on leidnud ikkagi seal, kus ühel ehk teisel viisil ülejõu elamist ja priiskamist märgata on ja kõige suuremaks kiusatuseks on kõige selle juures, et meie metsaametnikudel kas rahasummad ehk metsamaterjalid kasutada, millede abil võimalus laiutamiseks, kuid kui kord tuleb nende kohta aruande nõudmine, siis on raske nii liht kui teist uute summade ja materjalidega asetada ning paratamatu on sissekukkumine. Loodetakse paremaid aegu ja kõike puuduvat täita, kuid kui aeg käes, siis puudub seks võimalus.

See on lihtsalt kergemeelsus paljudel juhtumistel ja osalt kuritahtlik, sest kellel selleks kalduvused, siis ei hoia sellest teda ükski vägi ära. Seda näeme meie tihtilugu, on üks ametnik kord oma väärnähtuse pärast karistuse mõttes juhtumisi kergelt pääsenud ja teda ametisse edasi jäetud, varsti on teda uue kuritegevusega hakkama saanud ning selle lahendamine päevakorras. Kõige parem oleks ikkagi, et niisugused kohe saaks minema kihutatud. Kui siis veel arvesse võtta, et mets on niisugune objekt, mis sigineb, võrsub ja kasvab looduse jõul, ilma et inimene näeks tema tekkimisel või kasvamisel suuremat vaeva. Seepärast vaadatakse metsa peale, kui loodusvara peale nagu ei oleks see kellegi omandus, vaid loodussünd. Metsaametnikkude asupaigad on metsas, kuritarvitust toimepannes on ka ametnik eksiirvamisel, et kes nüüd seda näeb ehk teab, mis tema metsas teeb, kuid peab meeles pidama, et kuigi esimesel momendil kõik paistab korras olevat, kuid ükski väärnähtus ei jää salajaseks, ta võib ikkagi avalikuks tulla ja see on siis hulljulge riskeerimine. Veel olgu tähendatud, et kuritarvituste sagedane tekkimine on osalt tingitud asjaolust, et Eesti Vabariigi loomisel tuli metsade üle valitsemist ümber moodustada ja selle kiire arenemise tõttu on kohtade peal ametisse võetud igasugustelt aladelt ja mitmesuguste kalduvustega isikuid, et lihtsalt kohtasid täita. Palju on nende seast kui kõlbmatud välja kukkunud, kuid on ka veel kohtadel, kes praeguse aja nõuetele paljudel juhtumistel ei vasta, kuid neist pole ka nii kerge lahti saada.

Siis on suur pnodus selles, et meie ametkond oma suure koosseisu juures on distsiplineerimatu, s. o. sõjamineisteriumi, siseministeriumi-politsei alal ja ka isegi Haridusministeriumis on selles suhtes oma sõjaväeline distsipliin, politseiametnikkudel esmalt kursused ja nüüd politseikool ning isegi kooliõpetajatel omad kursused, mille läbi neis asutustes kindel kord ja kohusetunne teenijaskonda asetatud on, kuid see paudub metsaametkonnal.

Distsipliin ja kohusetunne muudavad ka kõige halvema iseloomuga isiku koguni teiseks, äratavad temas enesest lugupidamist ja ametitruudust. Metskondade ametnikud on aga suuremalt osalt ja iseäranis valveametnikud endise mõisa omaniku juures ametis olnud metsateenijad, kus nendel koguni omapärane selle kohta metsa majandamine on olnud, mis suuresti praegustest seaduse määrustest ja nõuetest lahkumineva süsteemiga oli, nüüd aga nõuetavast korrast kinnipidamine on paljudel neist raske ja teinekord koguni arusaamatu; mõni aga peab jonnakalt endistest sisseharjunud kogemustest kinni, mille tagajärjel siis revideerimistel väärnähtused esile tulevad. Neil juhtumistel annab end tunduvalt märgata, kui hädatarvilik on meil metsaametkonna distsiplineerimine, mis eestkätt kursuste abil läbi viidav oleks.

Kõik need puudused on välja kutsunud rahva keskel umbusalduse ja vajutanud terve ametkonna peale rõhuva pitsati, millest meie peame vabanema, seepärast olgu meil punkt II. küsimus:

Kuidas seda pahet kõrvaldada?

Just see asjaolu, et meil rohkesti juhtumisi avalikuks on tulnud, kus metsaametnikud riigivara omandamise ja teiste kelmuste abil ennast on püüdnud rikastada, on soodsa pinna loonud umbusalduse tekkimiseks. Selle tagajärjel peavad ka need ametnikud, kes kõigiti ausad ja õiglased, oma ametivendade pattude pärast kannatama. Et meil niisuguseid metsaametnikke ei puudu, kes täiesti usalduseväärased, selles ei tohi ometi mingit kahtlust olla. Nende arv on kahtlemata isegi suurem, kui seda arvatakse, sest on kindel, et meie inimesed nii ajalehe veergudel, kui ka muul viisil tihti armastavad rohkem kahtlustada, kui seda õigustatud on. Kuigi kahtlustused ja musta varju heitmised meie kohta suured ja meie praegu risttule all seisame, siiski ei pea meie pead norgu ja käsi rüppe langeda laskma. Häda ja kiusatused virgutavad tööle ja võitlusele. Peab ainult tõsiselt võitlust selle pahe vastu alustama.

Varas oma ametit ei jäta, ütleb rahvasõna. Seda tuleb ka tõeks pidada, seepärast tulevad ametnikud, kes kelmuse ehk muu sarnaste asjadega oma ametlikes asjades tegemist teevad, lihtsalt teenistusest minema kihutada. See on esimene mõjuv abinõu selle pahe vastu. Seda ei saa aga mitte seeläbi kätte, kui meie ootame kuni kelmi tabab metsarevident ehk mõni teine metskonda revideeriv ametnik, vaid selleks peab appi tulema ise metsaametkonna pere, kes oma keskest välja annab ja heidab kõlbmata ametnikud. Ootama jääda, kuni kurikalduvustega isik revideerijate poolt tabatakse on liig hilja, sest harilikult on niisugustel oma kavalad keerdkäigud ja võib kaua tegutseda ja ümbrust mürgitada.

Metsaülematel on oma ühing ja teistel ametnikkudel metsateenijate kutseühing, kellede pea ülesandeks on oma liikmete keskel tõsta kõlblust ja tervendada ametkonda, seega oleks siin laialine pind, kus oma tegevust laiendada ja kasulikult mõjuda, sest nagu teada, on metsateenijate ühingul oma osakonnad üle riigi metskondades. Külalt mõjuv on juba, kui ühingu liikmed juba halvaks pidavalt ühe kurikalduvusega ametniku vastu üles astuvad, teda eneste hulgast välja heidavad ja kui muud abinõud võimetud, siis aktiivselt tema teenistusest väljaheitmiseks sammusid ülemuse juures astuvad kus juures muidugi ainult õiglane võitlus aset peaks leidma, jättes jonnid ja kiusu kõrvale. Siis olgu metsaülemate esimeseks ülesandeks oma ametlal töötavate isikute kõlblist tasapinda tõsta. Seepärast ei tohiks kunagi soovitada kohale isikuid, kelle minevik puhas pole.

Metsaülem ehk tema abi ärgu kunagi lubagu omale mingit kasutamist olgu see palgapuude, heinamaade ehk mõnel muul näol, mis pole täpselt seadusepärane, sest iga väiksema väärtusega oma kasuks kaotab metsaülem kindla pinna oma jalge alt, ta ei

julge enam oma alluvate ametnikkude vastu, kelleldele väärtus teada, — üles, astuda ja seega algab teekond allamäge ta on ennast ära müünud.

Teile on teada, et Peavalitsus vahetpidamata võitlust on pidanud kuritarvituste vastu, isegi on kuuldsused esile tulnud, kui toimetatakse selles suhtes liig karmilt. Ei ole tahetud kellelegi ülekohtu teha, vaid ainult tööelusid välja selgitada ja karistust nõuda neile, kes seda ära on teeninud ja ma arvan, sedasama soovivad kõik need, kes alatute ja kõlvatute ametnikkude pattude pärast mingisugust survet ja halvaks pidamist rahva poolt peab kandma, need olgu ametkonnast väljaheidatud ja nende väljaheitmine seisab meie oma kätes ning võimuses.

Võib rahuldava tundeaga öelda, et metsade alal teenistuses pea kõige rohkem proportsionaalselt teiste ametkondadega võrreldes kõrgema haridusega isikuid on ja nimelt metsaülemad ja nende abid ligi pool neist, seega arvan, et ei eksi kui lootust avaldan, et see intelligents mõistab kord piiri panna ja maha raputada seda ollust, mis tema hulgas ei ole sallitav ja mis tema peale musta varju heidab.

Kõrvalabinõuks võiks olla palkade tõstmine, mis võimaldaks rahulist äraelamist, selleks tuleks metsaülemate ühingul mõjuvas kohas sammusid astuda.

Rahva seas on oletamine ja arusaamine, et inimesed kes muusikat ja loodust armastavad on üldse hea iseloomuga ja kui keegi on metsamajanduse arengut oma tööalaks valinud, siis peab järeldama, et see teda huvitab; järjekult ei saa ette kujutada, et meie ametkonna koosseis koosneks halvema iseloomuga isikutest, kui teistel aladel, seepärast oleks metsaametkonnal ainult tarvis head tahet, et oma asjaajamist tervendada. Sõjaaegselt lodevusest on juba paljudel aladel üle saadud ja asjaajamine täpsemaks muutunud, seda peaks siis ka metsade valitsemise alal sündima, selleks jõudu ja püsivust.

Mardijahht.

Ed. MHT.

Olid juulikuu lõpupäevad, kui Mardiaro metsavaht hilja õhtu, lõbusas meeleolus linnast koju tuli, hobusega otse rehe alla sõitis, kuhu noorik temale wastutunud oli, kes siis ka hobust lahtirakendamama hakkas.

Mardi-aro Mart, nagu rahwas teda kutsus, ehk küll wana mees, saugelt üle wiiskümmend wiis, sest paistis ju siit-sealt hallhabeги wastu ja meelekohtadelt halljuuks, kuna pealagi oli päris paljas, — oli sellegipärast noor abielumees — waewalt kaks aastat oma leise naise Tiinaga abielus olnud. Oli see niimoodi tulnud, et wana Mariga, nagu Mart armastas heas tujus westelda, oli elatud oma jänn täis, kuid lapsi polnud see abielu neile annud. Siis oli Mari raskesti haigeks jäänud: kaebanud esiti pistete üle parema külje sees ja wiimaks oli end hoopis pikali wisanud. Küll oli Mart teist rawitsenud: kasekoore plaastriga, sipelgapesa wannidega ja teiste rohtude ning ohtudega, isegi Soritarga käest oli isesuguseid rohujuureid toodud ja neid walutama koha peale kotteltega pandud, kuid ühel päewal oli Mari Mardile öelnud, et ta surmatunnike olemat ligi — Mart oli siis koha linna sõitnud ja ka linnatohtri kutsunud, kuid koju jõudes oli Mari hingete juba loojakarja läinud.

Küll oli kurtunud ja kaebanud Mart, sest Mariga oli ta ju nii harjunud, ei ole teadnud esiteks mida üffi peale hakata, sest wõõraid peale totaka karjapoisi majas kedagi polnud ja mõlemad, nii karjapois, kui ka Mart ei osanud lehmagi lüpsata.

Pani siis Mart uuesti hobuse ette ja sõitis abi järele oma õe poole, kes naabrikülas wersta kümme Mardist eemal elas. Kus häda suur, seal abi lähedal; nii ka siin. Mardi õel oli külas teada keegi waenelaps Tiina, umbes kolmekümneaastane priske piiga, keda siis esialgu palutigi Mardile abiks minna, millega Tiina ka nõus oli. Anti siis peie-sonumed wähestele Mardi sugulastele ja tuttawatele ka edasi, ning mõne päewa pärast maeti wana perenaine auge maha.

Tiina asus Mardiarosse juba peiete ajal ja wõttis majapidamise terwelt oma hoole, ehk küll Mart Mari surma üle esialgu kurwastas, ununes Mari warsti, sest Tiina oli alati lahke ja töötas ja sai majapidamisega, nagu mängides, toime, — isegi paremini, kui wana Mari, ning kodusest talitusest ja toimetusest jäi Tiinal aega ülegi, et tihti wanal Mardilgi põlul abiks oli ja kui sellel mõni raste kott ehk muud wantrile oli tõsta, oli Tiina oma noore ja warste jõuga ikka see abiline, kes Mardi hädaft päästis.

Sügisets, esimese lume ajaks oli Tiinal lahtuwale karjapoisile palga — sofid, särgid ja püksid kõik walmis koetud ja õmmeldud ja kui Mart karja-ksuraga ja selle koluga wantrile kobis ning Mardiaro wärawatest wälja sõitis, oli ta oma elu-oluga enam-wähem rahul, sest ennemiini oli ikka sügisel karjapoisi ärasaatmisel olnud üht-teist muret, kuid nüüd oli Tiina sellega kergesti hakkama saanud... Mart mõtles muheledes tagasituleku peale, sest koju sõttes astus Mart ikka Sepa-Radri poole sisse, kust siis paari orawa-ehk jänesenaha eest sai oma pudelikese kibedat, mida ajawitteks rüüpas, kuni koduwärawateni, siis oli ta ka otsas, ning Mardil kena aurukene peas.

Mart ei olnud just joodik, kuid wiinapõlgaja ka mitte; — wõttis pitsi heameelega, kui teda juhtus olema ehk kui mõni küllaline-jahimees Mardiarot külastas; nendel sakstel olid ikka kenad tropid kaasas, siis sai Mart tihtigi sarnase nosutäie, et aitas mitmeks ajaks, ka wälja sõidud Mardiarost said ikka niisutatud wäikese pittiga — see oli ka Mardi ainuke rõõm.

Mari oli ikka tõrelenud, kui Mardil see, wa' pörgulake hais juures oli, Tiina ainult naeratas, aitas peremehe wantrist maha ja wõttis hobuse, ning Mart, harilikult peale sooja õhtusööki, mis teda igakord pliidi peal ootas, wiskas kere winklisse ja magas nagu haige saks. Nii siis oli Mart karjatuningaga selle kodu teel. Sauna-Beep — karjapoisi isa, oli tuntud kosjasobitaja ja kui poisi palga-

asjad ära klaaritud ja järgmise aasta peale uus kaupki ära tehtud ja käsiraha vastu võetud, hakkas Peep pärima üht-teist Mardil elust, kas Mardil Marit ta meeles olewat, kuidas Mart Siinaga rahul on ja nii edasi weeres jutt Mardil ja Peebu wahel, kuni kosja jutuni wälja, siis kawatati karjapoissile, kes suu-lahti, wanemate inimeste juttu pealt kuuldas ja iga sõna ahnelt tallele pani, et ta mingu otfigu siiga nurmelt üles ja ajagu lauta ja ärqu kuulaku wanainimeste juttu ja kui siis karjakuningas lahtus, rääkis Peep, et mis Mart, wana mees ifka siin ilmas üksinda tolgendada, lapsi tal ei olewat, ning kellele ta oma maapealse waranduse jätwat. Siina olewat tubli perenaine, wõtku Mart ta ära. Niisuguse jutu juures hakkas Mart kõhima ja lätastama ja ei saanud tükil ajal sõnagi suust wälja, ning wiimaks kui Peep seda juttu jälle korrutama hakkas, awaldas Mart kahtlust, kas temast, wanast mehest enam asja saawat ja küsimus olewat weel, kas Siina temale wana-mehele tulewat, sest kõlbawat Mart ju Siinale isaks. Peep lausus selle peale, et kui Mart temale kolm watta ruttid lubab anda, küll tema Peep, kõik need asjad jutti ajab — Mart olgu üsna ilma mureta.

Mart nohises, kõhis ning lätastas jälle ning wiimaks lausus, et ta tema olewat selle peale mõelnud, kuid ta tahab weel järele kaaluda. Peep tulgu järgmisel pühapäewal Mardiarosse, üks siis saab tema käest kuulda.

Sarnaste mõtetega lahtus siis Mart Peebu saunast, ning kui ta tagasi sõites Sepa-Radri poole sisse astus ja Radri temale harilikku pudeli kiredat watas, pilgutatas Mart Radriki filmi ja küsis kas Radril ei olewat tagawarats koh peene-

mat nappi — na poolmagusat linnasafste oma, wõi nii. Suure puiklemise peale otfis Radri firstu põhjast pudeli kristall-kümmelit, mis pidi firstus seisnud olema juba kümme aastat ning olewat tütre poolt wiiekümneaastase sünnipäewa puhul ktingitud ning termelt kolmjada marka makswat. Mart esiteks küll kohlus hinda kuuldes, tingis siis wiiskümmend marka maha, wõttis pudeli, pistis tasku, tähelepanemata jättes, et pudel kandis Wiljandi wiinawabrikut eestiaegset filti, maksis raha, istus wantrile, andis hobusele paar „filomeetert“ küljekontide wahela ja tegi sõitu kojupoole, wahetewahel rüübates teisest pudelist.

Rõju jõudes oli Mardil, nagu harilikult, wäike kilt peas, kuid Siinat nähes, kes teda reheeluste warawatel ootas, punastas ta nagu noor poiss ja tahtmatult hoidis kätt põuetasku kohal, kus see teine pudel seisis. Minnes tuppä, peitis pudeli kümmeliga oma padruni ja pisti rohu karbi taha kappi, sõi õhtust ja heitis woodi, kuid seekord ei tulnud kobe uni...

Rõikugused mõtted kerkisid esile, Marist, Siinast, Peebust, õest, jänestest ja rebastest. Wiimaks, kui ta silmad kinni wajasid, nägi Mart und, et Siina oli tema noorik, ning neil oli ta piisest peret — poiss nagu purikas — ja Mart meisterdas noorele peremehele kiiget...

Sommiful oli Mart jälle tasakaalus ja elu läks igapäewast rada kuni pühapäewani, ning kui ta pühapäewa hommikul piis seljas, metsa tahtis minna, et oma wahikonna harilikku ringkäiku teha ning metsasewal Peebuga kottupõrkas, kes nagu maa-akt Mardil ette ilmus, ehmatas Mart nitwõrd, et ei saanud sõnagi suust wälja. (Särgneb).

Mõnda vormikavast.

8. Metsateenijate kongress on vastu võtnud metsawahtide ja ametnikkude vormikava, seega on mundri järjekord metsameeste käes.

Enne lõpulist kinnitusele andmist tuleks aga kõigil, kes saavad vormi-

kandjateks, järele mõtelda, kas on see munder otstarbekohaselt kombineeritud ja kas ei peitu temas mitte liiadusi ehk puudusi.

Subjektiivsus võib avaldada igas asjas, samuti vormikava tegijatel võib see

vormil peegelduda; võib ka olla, kuid vaevalt, et vastuvõetud kava on n. ü. „rahva tahtmine“.

Igatahes ta sisaldab endas umbes 150 erinevise faktorit, mis iseloomustab demokraatliku ajajärgu väikekodanlik-tõusikluse erinevise tungi üksteisest — ülem alamast. Nende vahesid on leitud kirevate tähtede, paelade jne. abil tosinate kaupa, mille tegelik väärtus liig miseraabl ja tähtsusetu. Üldiselt on vorm kombineeritud liig eksootiliselt ja tunnusmärgid segaselt süstematiseeritud.

N. n. stiliseeritud kujutused — kul-last, hõbedast, vasest tähed jne. võiksid jääda kavast välja, igasugused paelad ning kandid samuti — välja, sest see on niisama ebapraktiline kui võrd mitte-tarviline.

Kehvade olude ja palga juures ei pruugi mitte hiilgada, liiatigi kassikul-last tähtede ja teiste sarnaste atribuu-tide varal. Ülesseatud tundemärgid muu-davad oma läiget ka ilma tarvitamata, isegi kapis seistes. Müts olgu metsa-mehe oma, mitte nii järsult sõjaväest järeleaimatud esise ja märkidega. Met-saametis, nagu sõjaväeski, võib kindral ja sõdur väga hästi ühesugust mütsi kanda, metsavahil võiks ju olla tuge-vamast riidest, mis metsas nii ruttu ei kulu.

Talimüts, mis mõeldud Soome kaluri mütsi tüüpi, põhjaga aga Poola ratsa-väelase omale sarnanevaga, võiks ennem metsavahil nahkpõhjaga olla, kui pea-valitsuse ametnikul, sest riie liguneb metsas vihma käes rutem.

N. n. tormirihm võiks suvemütsi külge jääda ilma kuld-hõbepaelteta.

Märk — tammeoksad — olgu välja töötatud puhtalt, kõikidele ühesugune ja väiksem, kõige rohkem 3½ cm läbi-mõõduga, kokard võib ära jääda. Seda näeb igatüki ja tõendavad sõjaväelased isegi, et aukraadid mütsi küljes on as-jatud ja ebaõnnestunud. Metsaameti-kuud peaksid enda vormiga lihtsamalt hakkama saama, kuna ta ei oma siin sarnast strateegilist tähtsust, kui sõja-väe vormid.

Mis puutub mütsi valgesse või rohe-lisse kattesse, siis see on täiesti üle-arune, kes kardab päikese soojast

tehku endale siis juba päris valge müts, ei maksaks aga palavaga end koormata ülearuste katetega.

Prantsuse revolutsiooni kommuna pani endale tsilindri pähe ja seemis-nahksed kindad kätte, kuna jalad pal-jaks jäid; meil võiks aga ainult küll sellega arvestada, mis hädatarviline, praktiline ning esteetiliselt ülesandele vastav.

Vormi kirjeldusest paistab, et on kinni haaratud mõnedest ilusatest asjadest, sealsamas aga hoolimata metsikult neid ära moonutades: Inglise ohvitseri kuub on segi aetud sametiga, kantide, völte, tähtede ja tähekestega.

Inglise sõjaväe vormi peetakse kõige ilusamaks maailmas, ta on soliid oma lihtsuse ja praktilisuse poolest, kuna teda kannavad ju Inglise gentlemenid, ja sedasama vormi ainult väikeste muu-datustega kannavad pea kõik teiste suur- ja väikeriikide sõjaväed peale Saksamaa.

Kui vormitegijad ka gentlemanlik-kusega arvestanud oleksid, siis poleks Inglise kuube mitte justkui maskeraadi jaoks „ehitud“. Kuub võiks eest natuke lahtine olla; krae ja kaelasidemega kandmiseks ning seljatagant üleni terve ja seesmiste taskutega.

Kui just on Inglise kuue järle roh-kem ihaldajaid, siis võetagu viisakamal kujul, mitte nagu seni kavatsatud.

Metsamehel peab riie vabalt ja so-liidilt istuma, ei ole tarvis politseilikku pinevust. Krae külge pandagu tunnus-märkideks, näiteks väikesed tammeto-rud — igasugused tähed on liig schab-loonilised. Direktorile, ütleme, 2—3 tükki (meie ratsapolk näit. kannab krael hobuseräuda), osakonna juhatajatele vastavalt vähem ja olgu nad kas või puhtast kullast — peavalitsuse kohta see väga kalliks ei läheks. Edasi — allapoole võiks olla lihtsalt samasugu-sed tõrud, aga oksüdeeritud pruunid, s. o. loomulikkusele rohkem sarnanevad, instruktoritele, metsaülematele jne. ka vastavalt 2—3 tükki ja aitab. Mets-nikkudele ja metsavahtidele võiks ka tõrud külge panna, aga juba suuremad, sest nemad on metsas seda tegelikult ära teeninud.

Poolpalitu krae võiks märkidest täitsa puhas olla — on praktilisem. Heledaid kantid ei ole tarvis ei mütsil, kuuel ega pükstel.

Riie olgu üldse ühevärviline kõigil, nii peavalitsuse ametnikkudel kui metsavahtidel, viimastel võib olla vastu- pidavamast materjalist.

Vastu võetud kavas ettenähtud kirevat maski heameelele küll kanda ei tahaks, ei metsas ega merel. Kava

on siiski kergem muuta, kui mundrit ennast. Sõjaväevorm on meil katseid ja proove mitu korda teinud, mõistlik oleks, kui metsamehed juba kohe vastuvõetava vormi leiaksid.

Arvatavasti tungivat tarvidust vormi järele meil ei peaks praegu olema; hea ju on, kui metsavahid riigi poolt eestkätt tasuta riietataks; enne seda tuleks küll metsavahide elumajadele katused peale teha. E.

Metsakasvatus.

O. Daniel.

I. Üldosa 202 lk., hind 6 kr. II. Eriosa 235 lk., hind 7 kr. K/ü. „Loodus“ 1926. ja 1927.a.

Eestikeelne metsakirjandus oli viimase ajani väga vaene: peale paari vanema, peaausjalikult metsavahide jaoks mõeldud lühikese käsiraamatu, mille trükk praegu lõppenud, puudus eestikeeles üldse sellekohane raamat, mis tervet laialisust metsakasvatuse ala ka kokkuvõtlikult oleks käsitanud.

O. Daniel'i — „Metsakasvatuse“ ilmumiseega on rahuldatud hädapärane vajadus säärases käsiraamatus.

Teos on mõeldud laiemale lugejate ringkondadele, nagu autor saatesõnas tähendab. Sellega on seletatav ka kohati liig laialivalgav aine käsitlus, mis elementaarmõistete üksikasjadel peatub. Lugejate ringkonda silmaspidades, tundub vajadus mitmete oskussõnade ja uute sõnade seletuses, mis teose lõppus lühikese sõnastiku juurelisamisega oleks saavutatud. Teos sisaldab rikkalikult materjali nii mõnestki väljamaa katsejaamast ja ühtlasi võrdlemisi kokkurusutult valgustab laialisi metsakasvatustõde küsimusi.

Metsakasvatuse üldosas käsitletakse kasvukoha tingimusi ja mitmesuguseid puu ühiskondlikke ja metsakasvatustõde küsimusi; eriosa sisaldab metsa uuendamise, hooldamise ja kasvatamise tööde käsitlust, ühes vajalike metsakasvatustööde normidega.

Silmaspidades seda suurt tähtsust, mis on metsal meie igapäevases elus, — on arusaadav kuivõrd hädapärast vajalikuks tuleb lugeda „Metsakasvatuse“ ilmumist. Võõraskeelsed käsi- ja õpperaamatud pole mitmel põhjusel kõigile kättesaadavad. Olles hädatarvilikuks abiks meie laiema metsameeste perele, pakub teos ka põllumeestele ja kõikidele looduse sõpradele rohkesti huvitavat.

Näiteks, leiame siin võrdlemisi lühikese, kuid siiski üksikasjalise kirjelduse neist mitmesugustest teguritest, millest kujuneb kasvukoha tingimuste mitmekesisus.

Kahtlemata suure huviga saab jälgima iga looduse armastaja peatükki „puude ühiskondlikud omadused“: puude ühiskondlik elu oma alalise vastastikuse võitlusega olemasolu eest üksikute ühiskonna liikmete vahel köidab lugeja tähelepanu ja avab mõndagi sellest salapärasest ühiskonnast, mida nimetatakse metsaks. Ka eriosa, puudutades rohkem puhtpraktilisi metsanduslikke küsimusi, pakub ka iga looduse sõbrale palju huvitavat, käsitledes inimese mitmekesisest tegevust metsa kujundamises.

Trükivigu ja -vääratusi leidub võrdlemisi kasinalt. Nimetan ainult mõned, mis lugemisel silma paistavad: lk. 29

jõhvikad — *Vaccinium uliginosum*, muidugi peaks siin eestikeelne mõiste olema sinikad ehk siis joovikad; lhk. 36 — II os. leiame *Ulmus campestris* — harilik jalak, see ei vasta tõele, sest meie harilik jalak on *Ulmus montana Sm.*

Raamatutrükk on üldiselt hea, kuid liig tihe, mis osaliselt lugemist raskendab. Eriti oleks soovitatav olnud alapeatükkide selgem eraldumine tekstis; teisest küljest tiheda trükiga on saavutatud ruumi kokkuhoid, millega mõju-

tatud teose hinnale. Silmaspidades eestikeelse teaduslise raamatu levimise võimalusi, võib raamatu hinda suhteliselt vastuvõetavaks pidada, kuigi absoluutselt hind kõrge, mis paljudele ei võimalda raamatu omandamist.

Teose ilmumist tuleb kõige soojemalt tervitada ja talle soovida sõbralikku vastuvõtmist kõikide metsa- ja loodusesõprade poolt.

K. Verberg.

Poola metsatööstus ja metsakaubandus.

Poola oma metsapinna absoluutse suuruse poolest, mis ümmarguselt 9 miljoni ha ehk 23% üldmaa-alast, asub Euroopa riikide peres 6 kohal, kuna suhtelise metsarohkuse järele vaid 13. kohal. Iga elaniku kohta tuleb 0,31 ha, nii siis vähem kui keskmiselt Euroopas üldse — 0,66 ha.

Riigimetsad moodustavad $\frac{1}{3}$ kõiki metsadest, suurmaoamanikkudele kuulub metsa kõige rohkem, väikemaomanikkudele umbes 21%. Pinna järele on 80% okaspuud ja 20% lehtmetsa, riigimetsades on okaspuu osa suurem, nimelt 845%.

Põhjapoolses Poolas valitseb mänd ühtlase ehitusega, lõunas — kaaluvama tähtsusega puuliigiks on *Abies* — kõrge mägestikus, samuti pöök, kuusk ja poola lehis.

Metsamajandus üksikutes riigiosades erineb tunduvalt oma viiside, suuruse ja sihtide poolest, mis sõltub ajaloolistest põhjustest.

Läänepoolses osas leiame üldiselt intensiivse ja hästi organiseeritud majanduse, kus kõrge majandusliku konjunktuuri ja rahvajõukuse tõttu ka metsamajanduse intensiivsus peaaegu äärmiste piirideni on jõudnud; selle tõttu osaliselt on ta aga muutunud liig schablooniliseks, mille tagajärjel tekkisid puhtad puestikud — nõrgad tervislikult ja vähese vastupaneku võimega välishäda-

dele, mille kujukaks tõenduseks 1924. a. putuna *Noctua piniperda* hävitustöö.

Seepärast uuemetsamajanduse poliitika suun on sihitud loomulikkude meetotite tarvitamisele, et tõsta maa-pinna tootsust ja puestikude tervislist seisukorda: kõige otstarbekohasemaks abinõuks on selles suunas laiem loomuliku uuendamise tarvitamine.

Keskmes Poola osas on metsamajanduse arenemise võimalused kõige soodsamad, kuid kohati rida raskusi takistavad selle edenemist.

Idas leiame ekstensiivse, tehniliselt peaaegu täiesti mahajäänud metsamajanduse. Loodusjõududel on siin metsade kujundamisel valdavam tähtsus, kuna inimeste majanduslik ja tehniline kaasmõju õige väikeulatuslik. Siin leiduvad veel ürgmetsade jäänuseid.

Oma kuuluvuse tõttu enne iseseisvuse tagasisaavutamist kolmele riigile, oli Poola üksikute osade majanduspoliitika iseseisvalt välja arenenud, mille pärast Poola vabariigi piirides tuli üksikosaldel mitmete raskustega võidelda ühise riigimajanduse poliitika loomiseks. Tuli sammuda mööda rasket majanduslikku arenemise teed, et kooskõlastada üksikud huvid; see töö nõudis esialgu suuri pingutusi.

Ka metsatööstusel tuli läbielada raskeid päevi, mille tõttu esiteks tööstuse arenemine oli takistatud. Säärane loiid

dust wõttis teisel lugemisel wastawa täienduse seaduseelnõusse, sellega tunnistades õiglasjaks ja wajaliks metsateenijatel ka erametsades teenitud aja arwesewõtmist — pensjoni aja väljaarwamisel.

Kuna aga Riigikogu sotšiaalkomisjonis kuni seaduseelnõu kolmanda lugemiseni Wabar. Walitsuse seisukoht puudus ja Wabariigi Walitsus seda kuni komisjoni töö lõpuni ei olewat wäljendanud, — sai teisel lugemisel wastu wõetud metsateenijate nii elulisi huwe ja õigustatud nõudmisi rahuldaw parandus kolmandal lugemisel jällegi kustutatud. Sellega on need metsateenijad, kes enne metsjade riigistamist mõisa metsades teenisid, pensjoni seaduse juures jällegi wäljaspoole seadust jätetud, millega neile endistele erametsateenijatele suurt ülekohut on tehtud ja nad wanaduspäewil täiesti jeltsonna armust äraolenewaiks on jätetud.

Metsateenijad, kes oma eluülesande metsateenistusele pühendanud, on juba moraalselt õigustatud pensjoni saama teiste riigiteenijatega ühisel alusel. Kui saawad pensjoni erakooliõpetajad ja eraraudteelased, siis on õigustatud seda ka erametsateenijad saama, sest erametsateenijate teened ei ole sugugi wähema tähtsusega ülaltähendatud erateenistusliigi ametnikkudest. Saawad pensjoni endised kroonu metsjade ametnikud, siis on seda enam õigustatud saama metsateenijad, kes on hoidnud ja kaitsnud meie kodumaa suurimat looduswara, mida praegusel momendil kasutab Eesti Wabariik.

Ei saa mööda minna asjaolust, et mõisate riigistamisega metsaametnikkudele ülesandeks tehti, oma teenistuse kohtadele edasi jätta ja Wab. Wal. poolt wastu wõetud lisamääruste põhjal 3. II 1920. a. (R. T. nr. 21/22) maaref. teost. määruste §§ 15 ja 38 põhjal riigi kätte wõetud

metsjade ametnikud riigimetsade teenistusse astunuks loeti ja sama lisamääruse § 2 alusel tunnistab Wab. Wal. metsaametnikkude kohta maksuwateks kõik põllutöministeeriumi metsaametnikkude kohta käiwad teenistuse tingimused, õigused ja kohustused.

Ei saa ka tähendamata jätta tõsiasjalu, et eramõisate omanikud oma wanadele teenijatele wanaduspäewad kindlustasid ja neile toetust maksid, aga nüüd need metsateenijad sellest toetusest ilma peawad jääma.

Õigluse ja südametunnistuse seisukohast waadates on küllalt selge, et kui riik mõisate riigistamisega üle wõttis endiste omanikkude õigused — siis pidi ta ka üle wõtma kõik sellega kaasas käiwad kohustused ja üks neist suurimatest kohustustest on, kindlustada wanadele metsaametnikkudele nende wanaduspäewade möödasaatmist.

Olgu weel tähendatud, et end. mõisatöölised ja teomehed on riigi poolt wähemalt maaga warustatud, neil on võimaldatud endale iseseiswa majapidamise fisiseadmine jne.; — kuid metsateenijad, kes truuks jäid oma eluülesandele ja kui õiged isamaa pojad Walitsuse kutsel oma kohtadele jäid, ei ole wanaduspäewade wastu millegagi kindlustatud.

Tugesdes ülaltoodule, palub Eesti Metsateenijate Ühingu keskjuhatus, hra Minister, Teie lahket kaasabi ja wastutulikkust, et metsateenijate õigustatud nõudmine pensjoni alal rahuldamisest leiaks ja et pensjoni seaduse wastawalt täendamisega neile kauaaegsetele rahwasulastele, kes oma elujõu ja parema tahte on ohwriks toonud selle suure looduswara kaswatamisele ja hoidmisele, mida kasutab praegu Eesti Wabariik, wanaduspäewad pensjoni maksimisega kindlustataks.“

Haruldane noormetsa wigastamine.

H. Schults.

Järwamaal, Huuksi metstkonnas, Mütseri wahtkonnas on 1916. a. haruldane noormetsa massiline wigastamine aset leidnud, mis sünnitatud oravate poolt ja minu teada sedawõrd haruldane, millest võib olla, paljud metsamehed midagi

pole kuulnud. Seepärast avaldan siinkohal minu poolt kohapeal kogutud andmed, mis saadud usaldusväärt isikutelt.

Maikuu keskel 1916. a. ilmusid oravad massiliselt Mütseri wahtkonda noortesse okaspuu metsadesse. Seal waht-

konnas olid suuremad männi- ja kuusekultuurid. Algul oli oravaid vähe, kuid mõne päeva pärast ilmus neid nii kohutavalt palju, et kogu mets oli neid täis; sealjuures olid loomakesed väga julged. Juunikuu algul oli neid kõige rohkem, kuna sama kuu keskel kõik oravad samal saladuslikul viisil kadusid, kuidas nad ka ilmusid.

1916. a. kuuskedel olnud vähe käbisid, mille tõttu oravad, arvatavasti suure nälja tõttu hakkasid noori kuuski ja mändi ladvast ära koorima, lakkudes koore ja puupinna vahel olevat mahla. Oravad on koorimist järgmiselt toiminud, nagu seda mulle seletas kauaaegne Müüsleri vahtkonna metsavaht A. Vällo: hoides tagumiste jalgadega näritavast kuuse- ehk männiladvast kinni, lasksid endid allapoole rippuda ja esimeste jalgade ja hammastega närisid koore katki ja kiskusid koore noorelt puult ribadeviisi lahti, ümber puu, kord-korralt allapoole laskudes. Puukoort oravad ei söönud. Tihti koorisid oravad noori okaspuid ka keskelt ära.

Peale mahla lakkumist nähti oravad uimastena olevat, igatahes inimesi nad kartsid vähe ja end. Müüsleri mõisa omanik olevat jälginud orava puu koorimist üsna lähedalt ning kepiga orava maha löönud.

Et oravad palju kahju okaspuu kultuurides ja noores metsas sünnitasid nii alati kohe nende hävitamist. Alguses lasti neid suurel hulgal maha;

kuid siis lõppes laskematerjal otsa ja sõjaolude tõttu seda muretseda võimalik ei olnud. Juunikuu algul oravate hävitamiseks abinõud enam ei olnud. Kooritute puude hulgas olid enamuses kuused, siis männid ja lehised. Kooritud puudel kuivas latv ja kõrval asuv oks võttis oma peale ladva funktsioonid. Selle tõttu kasvasid noored puud kõvera ladvaga, kuid ajaajooksul kosusid siiski, olgugi, et nende materjal on vähema väärtusega.

Keskelt kooritud puud kuivasid ära ja neid tuli maha rajuda ja ära kasutada lattideks, teivasteks ja hagudeks.

Hävitatud noore metsa umbkaudne väärtus olevat tookordse hindamise järele ulatanud üle kümne tuhande kuldrubla, arvessevõtmata kasvamajäänud metsa vähemväärtusline materjal.

Müüsleri vahtkonnas paaril kohal asutatud nüüd umb. 30 a. vanused lehisekultuurid on rängasti oravate vigastamise all kannatanud.

Vanemate kohal. elanikkude seletuse järele nemad ei mäleta varemini ega hiljemini sarnast oravaparve Müüsleri vahtkonnas ega lähemas ümbruskonnas näinud olevat. Samasugust hävitustööd vähemal määral on oravad teinud Järva maal asuvates end. Viisk ja Silmsi mõisa metsades. End. Karkuse mõisa metsas olevat hävitustöö suurem olnud. Tähelepanuväärt on asjaolu, et teistes naabruses asuvates okaspuukultuurides ja metsades oravate poolt üldse koorimist ei ole toime pandud.

Ülewaade teeskujatuse tegewusest.

Cesti metsateenijate ühingu teeskujatus pidas 16. detsembril 1928. a. järjekorralist koosolekut, kus teeskujatuse esimehe kohustetäitjaks waliti senine laekahoidja Paaswere metsaülem O. Uustal ja laekahoidjaks senine ametita teeskujatuse liige Voobu metskonna asjaajaja F. Silla.

Põnewamats päewatüsimusest oli kongressi otjaste teostamine, mis puhul otjustati kõikidele riigilõugu liikmetele wäljajagamiseks saata kuukirja „Cesti Metsa“ nr. 11/12 — 1928. a., milles on toodud 9. metsateenijate kongressi otjused, kuna ühiskondlike märgutirjadega otjustati eraldi Wabariigi Walitjuse ja Põllutöökaministritele esineda. Ühelt tähtsamaks sammuks wõiks nimetada Haridusministeeriumile esitatud palwet, milles teeskujatus palub toetust metfaasjanduse ideede propageerimiseks ja tarwilise kirjanduse kirjastamiseks.

Senine kuukirja „Cesti Metsa“ palgaline asjaajaja ja raamatupidaja hra R. Leilop ei olnud nõus peale 1. jaanuari 1929. a. kongressi poolt määratud kuupalga eest s. o. 50 krooni kuus edasi teenima, mispärast teeskujatusele ei jäänud muud teed üle, kui kauaaegsele teeskujatuse palgalisele ametnikule teenistus 16. jaanuarist 1929. a. alles ilelda ja uue palgalise otjimisele ajuda.

Teeskujatusele on ka läbitöödud trükkidega käimas, kuidas võimalik oleks kuukirja „Cesti Metsa“ odavamalt trükkida lasta, kusjuures kindlad lootused on kuukirja umbes 300 krooni senisest odavamalt trükkida.

Ühel ajal metsateenijate poolt soowitatud muudatuste teostamisega on teeskujatus kindlas usus, et iga metsateenija jõudumööda kaasa aitab hääleleandja „Cesti Metsa“ lewitamisele ja riiklastamisele.

J. Piipar.
C. M. U. R. sekretär

Püss ei ole mänguasi!

J. A. Põllumees.

Õnnetut verevalamist sünnitavad inimesed, kui nad püssi mänguriistaks peavad ja püssiga nii ümber käivad, nagu ei oleks see mitte tapariist, vaid poisikeste kartulipüss või habemelõks. Igal püssikandjal, eriti meie metsameestel, peavad teada olema määrused, kuidas püssi hoida ja kanda. Sagedasti kuuleme ajalehe veergudelt, et siin või seal jälle olnud õnnetus juhtunud püssiga.

Olgu alamal avaldatud read püssikandjatele meeleletuseks, et õnnetusjuhud edaspidi ei korduks.

1) Laetud püssi ei tohi iialgi saanist, vankrist või mujalt niisugusest kohast välja tõmmata raudadest kinni võttes, kus tõmbamisele harilikult pauk järgneb ja tõmbaja laengu pähe või rindu saab.

2) Püssiga välja minnes peab ettevaatlikult püssi hoidma, nii et see endale ega kaasolijatele kardetav ei oleks. Püssi kantagu seljas, raua otsad ülespoole ja ärgu kardetagu, et püss taeva laotusesse aukusid puurib. Teisel viisil püssi hoid võib endale, ennem veel kaaslastele kõhtu, selga või muusse kehaosasse laenguid saata.

3) Kunagi ja milgi tingimusel ei tohi lasta lindu ega looma, mis on kaaslaste laskepiiris. Niisugusel korral võib selt-

silit haavata või surmata. Ühiskondlikul jahil metsas tuleb edasiliikumise juures ikka kinni pidada ühist liini. Seda nõudmist tuleb kõige rohkem tähele panna noorte tetrede jahil, kes madalast, inimese kasvu kõrguselt lendavad ja keda seetõttu madalalt peab laskma.

4) Püssiga jahile minnes ja jahilt tagasi tülles peab tongid lendritelt ära võtma või padrunid püssi sisse panemata jätma, et ära hoida õnnetujuhte.

5) Püssi tühjendamisel jahi lõpul, niisama ka selle laadimisel jahi alul tuleb alati püssi ots hoida ettepoole vastu maad.

6) Püssi ots ei tohi kunagi olla pöördud inimese poole, olgu püss laetud või mitte.

7) Kraavidest ülehüppamistel ja aedadest üleronimisel ning põõsastikkudest läbipugemisel peab püssi tühjendama.

Endisel ajal oldi püssiga ettevaatlik; olid olemas ka iseäralised eeskirjad, kuidas püssiga talitada. Eeskirjade vastu eksijaid ootas kõva moraalne ja rahaline karistus. Meil, uuemal ajal tapavad püssikandjad aga iga aasta kas iseendid või oma kaaslasti. Olgu need read hoiatuseks!

Poolametlikud teated.

Riigimetsjade Valitsuse ringkirjadest.

23. novembril 1928. a. — Nr. 120.

Ringkirja 11. juulist 1927. a. nr. 33 E. 1 p. 1 muutmiseks palub RMNB hr. hr. metsailemaid männitõbide tõgumisele ajuda mitte enne 1. jaan. 1929. a., sellest peale aga energiliselt ülesande täitmisele asuda. Nagu juba varem tähendatud, ei tule tänawu tuusufäbriid mitte lojjata.

Ühtlasi tuleb metsailematel kindlasti hoiduda alawääratustite ja wigastatud fäbide wastuwõtmisest.

Sellest RMNB korraldusest tohe ümbruskonna rahwale teatada.

24. novembril 1928. a. — Nr. 121/M. M. 26.

Räesolewa aasta eraforralifed ilmastiku olud on meie üldpõllumajandusele tunduwalt suuri tahje sünnitanud, mis end ta metsateenijastonna majapidamises raskesti tunda annab.

Kohtade pealt on teated saabunud, mis tõendawad, et paljudel metsateenijatel nende palgamaa pidamine kas täielikult ehk osaliselt liigwee läbi häwinenud on ja paljud metsateenijad majanduslikult raskesti oluforda on asetunud.

Et üldist ülewaadet saada ikalduse läbi kannatada saanud metsa teenijate — ametnikkude seisukorral, teeb RMW hr. hr. metsailematele ülesandeks hiljemalt 8. detsembriks esineda teadetega, kellel ja kui palju on palga- ja rendimaadel ikaldanud ning kui palju ja missugust toetust sellelegil vaja läheks.

Siendus: Teated tulewad anda juuresolewa awalduse kohaselt, kusjuures selgituse järgmist olgu tähendatud: lehek. 1 laht. 3 (hävinemise määr) tuleb näidata, mitu % on ikaldanud; lehek. 2 laht. 2 tuleb ka heinamaa üldjuurus ära näidata; lehek. 3 mis algab sõnadega: Selpool nimetatud arvesse wõttes palun... tuleks ära näidata, mida kahjukannataja soowib toetuseks saada s. o. kas kahjukannataja soowib abi laenu või toetuse näol ja missugusel määral. Niisamuti tuleks ära näidata rendist ja tulumaksud wabastamisest, kui teegi seda soowib, lehek. 3 laht. 3 tuleb ära näidata häwinemise % üldisest wiljakaswu pinnaft; lehek. 3 osas, mis algab sõnadega: Arvesse wõttes wiimase 10 a. . . , täitmisel tuleb wälja arwata keskmine häwinemise % üldwiljakaswu pinnaft.

10. detsembril 1928. a. — Nr. 124/M. M. 27.

Riigimetsjade walitus teatab, et 1928/29. a. wõib männikäbide riiawata eest maksta maksimaalselt:

Saare-Lääne ringkonnas	fr. 1.50
Harju	" 2.00
Ratwere	" 2.00
Alutaguse	" 2.00
Pärnu	" 2.00
Järwa	" 2.00
Wiljandi	" 2.00
Tartu	" 1.50
Wõru	" 2.00

Maksimaaalhindu maksta ainult juhusel, kui kuidagi ei osutu wõimalikuks käbisid odawamalt hankida. Sinna kindlatsmääramisel tuleb ära tähendada ka käbide wastuwõtmise koht, sest meo eest eritasa maksta ei saa, kuna see juba käbide hinna hulka arwatud.

Enne hinna kindlatsmääramist tuleb naabruses asuwate metsfondadega maksta kawatsetud hinna suhtes kokku leppida, et mitte ühesugustes tingimustes mitmesuguseid hindu maksta.

Muus osas männikäbide kogumisel talitada ringkirjade 6. sept. 1928. a. nr. 93/M. M. 18 pf. 2 ja 23. nov. 1928 nr. 120/M. M. 25 pf. 1 kohaselt.

Siendus: Riigikontrolli Siwitilosafonna wf. 29. nov. f. a. nr. 7221.

II.

Ringkirjadega 28. märtsil 1925. a. nr. MM 787/6 ja 2. jaanuaril 1928. a. nr. 12/M. M. 2 pf. i on nõutud RMW walitusele teateid saata, kui palju ja mis puuseltide seemneid, taimi, oles wõimalik tajuta maapidajatele wälja anda. Et RMW'ele taimede ja seemnete nõudmisi wäga wähe on tulnud, sest et maapidajate nõudmised harilikult kohaliku metsailema poolt rahuldatud saawad, ei ole edaspidi vaja neid teateid enam RMW'le saata.

Tajuta antud seemnete ja taimede aruanne tuleb ringf. 28. märtsil 1925. a. nr. MM. 787/6 kohaselt iga aasta 1. nowembriks RMW'le saata.

III.

Riigimetsjade walitus teatab, et riigi metsaametnikkudele on lubatud kuni riigi poolt wormiriiete wäljaandmiseni kanda ka ainult wormimütsi (ilma wormiriteteta), kusjuures müts ehk täieliku wormi kandmise juures ka wiimane peab täpselt wastama R. L. nr. 48 — 1928. a. awaldatud kirjeldusele, muudatusega, mis ettenähtud ringkirjas 26. okt. 1928. a. nr. 111/M. M. 22.

IV.

Riigimetsjade walitus soowitab härradele rewidentidele ja metsailematele kirjawahetuse kiiustamise mõttes adreeserida i m b r i k u l k o i t RMW walitusele ehk adm. majandusosafonnale jaadetawad kirjad „Riigimetsjade walitusele“, kuna wastafel korral ofalifelt satuwad Maaforsalduse walituse ehk teisteses asutistes mis tekitab wiitamisft.

V.

RMW teatab, et hr. hr. metsailemad, kellel tekib wajadus metsawahtide haigeksjäämise korral palgata asetäitjaid, tuleb sellekohase kirjawahetusega pöörduda metsarewidentide poole, kes siis omaltpoolt selgitawad krediidi ja muud wõimalusi.

VI.

Hr. hr. metsailematel tuleb k/o. talwel ette wõtta jahiloomade registreerimist ja saadud andmed hiljemalt 10. aprilliks 1929. a. RMetsjade walitusele esitada. Seda ülesannet palutakse tõsifelt wõtta ja andmeid paaril korral kontrollida. Jahiloomade registreerimiseks peawad metsailemad alluwatele ametnikkudele-teenijatele andma wastawad juhthöörid ning ise ehk abi taudu teostama kontroll-lugemisi.

Andmed 10. aprilliks 1929. a. esitada alljärgnewa tabeli kohaselt:

... metskonna jahiloomade seis 1. aprilliks 1929. a.

Kuu	Metskonnas elutsuwad pödrad			Metskitjed, (lohud+kitsed +talle)	Karu	Sumbid	Suresed	Mugijed	Märked
	Lehm	Wass	Wass						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Teiste jahiloomade ja lindude (nagu halljäneste, walgejäneste, mõnuste, tetrade, rabalanade, laane- ja põlbpiitide jne.) kohta ainult ära tähendada, kas wiimase 3 a. jooksul on märgata wastawa liigi arwu suurenemist ehk wähenemist. Kui tegemist wähenemisega, siis ära tähendada ka põhjust, millest see tingitud. Ühtlasi ära märkida ka loomade-lindude arwu tõstmiseks soowitawad abinõud.

Näiteks:

- Hallid jäneseid . . . arwu tunduvalt wähenenud.
- Walged jäneseid . . . suurenenud.
- Mõnused . . . muutmata.
- Saanepiitid . . . wähenenud jne.

Ka palutakse samaks ajaks teatada, kui palju on 1929. a. jaan. weebr. ja märtsi kuudel hukkumud metslike ja hukkumise põhjustel.

3. jaanuaril 1929. a. — Nr. 6.

Maaforraalduse ja metsade peawalitsuse tuletab meele, et kaalu- ja mõõduseaduse (R. L. Nr. 187/188—1925. a.) ja selle elluviimise määruse (R. L. nr. 40 — 1926. a.) alusel on lubatud tarvitada alates 1. jaanuarist 1929. a. ainult meetri süsteemi liiki alale ja mõõte. Igafugused tehingud muus kaalu- ja mõõdusüsteemis on seadusevastased ja esijaid karistatakse nuhtlusseaduse põhjal.

Kui algandmed (maa suuruste andmed j. n. e.) warem antud muus mõõdusüsteemis, siis tulewad need enne tehingu toimetamist meeterüsteemile ümber arwata.

Maaforraalduse ja metsade peawalitsuse käskkirjadest.

8. detsembril 1928. a. — Nr. 85.

Uwadatakse teadmiseks järgmised Põllutöömistri käsud:

5. detsembrist 1928. a. — Nr. 18.

Eestis, kui põllumajanduse riigis, on põllutöömisteeriumil suur ja wastutusrikas ülesanne täita.

Põllumajanduskultuuri arendamine ja säilitamine, põllumajapidamiste korraldamine ja uute loomine nõuab tahte- ja jõupingutusi terwelt rahwast alates juhtivatest tegelastest ja lõpetades wähema ametnituga.

Eesti riigihooned on katuse alla wiidud, kirwega on suurendatud laadud, kuid ehitamine, kohendamise ja woolimine jatkub. Ühemeelse perena toome la seda tööd täis paremaid lootusi meie rahwa tulewikku.

Uff tulewikku aitab põllupidajat üle ka wiimaste aastate ebasoodsa ilmastiku tagajärgedest kus juures põllutöömisteerium oma kaasabi ja riiki oma toetawat kätt keelda ei saa.

Rahe ja poole aasta jooksul, mil mul au on olnud põllutöömisteeriumi juhtida, on minul kui ka ametkonnal nii mõndagi tulnud läbielada, kuid ühijel nõul ja jõul ning otsekohesest usalduses on kõigist raskustest üle saadud.

Kusjutuna põllutöömisteeriumi juhtimiselt teedeministeeriumi juhtimisele, awaldan tänu oma senistele kaastöölistele, ametkonnale ja organisatsioonidele.

Weel lord siidamlik tänu ja soow, et siamaani teatud töötajate ja ausameelne wahelord meie rahwa parema tulewiku nimel ka edaspidi püsima jääts.

D. R ö s t e r.
Põllutöömisteer.

5. detsembrist 1928. a. — Nr. 19.

Ufudes põllutöömisteeriumi juhtimisele meie põllumajandusele ikaldas aastate tõttu raske ajal — usun, et nii ametkond kui ka põllumajandust teenivad organisatsioonid oma asjatundlikku ja heatahtlikku koostööd minule ei keela.

Loodan ametkonnalt endiselt kohusetruud ja innutat tööd meie põllumajanduse korraldamisel.

R. S o o n b e r g.
Põllutöömisteer.

Riigimetsade walitsuse alal.

Walitsuse kantseleiametnik Friida-Elisabet S h e f f l e r'i abiellumise puhul tarwitada ametlikult tema muutunud perekonna nime F i s c h e r, arwates 20. now. 1928. a.

Harjumaa Triigi metskonna metsnik Martin D i i n a wabastatakse omal palwel teenistusest, arwates 1. jaan. 1929. a.

Wirumaa Roela metskonna metsnik Karl A h r e n s loetakse haigeks, arwates 1. detf. 1928. a. kuni 1. jaan. 1929. a. misajal tema teenistuslohuks täitmise pannakse abimetnikule Karl J o h a n n e s'e peale.

Räfu kirja nr. 73 § 15 jattunud wea paranduseks lugeada Rillingi abimetnikulem Karl K u u s i t sama metskonna 2. järgu metsnikulem aj. k. t. nimetatuks.

Pärnumaa Jäärja metskonna asjaajaja aj. k. t. Johannes K u n i n g a s nimetatakse asjaajajaks, arwates 1. okt. 1928. a.

U l u s: Riigiteenistuse seaduse § 2 wiimane lõige.

Wõrumaa Roosa metskonna 2. järgu abimetnikulem aj. k. t. nimetatakse Eduard M a a f i t, koosseisus ettenähtud palgaga, päewa ja sõidurahaga kr. 22.— kuus, arwates 13. now. 1928. a.

Walgamaa Walga metskonna 2. järgu metsniku aj. k. t. nimetatakse Arnold W e r e w, koosseisus ettenähtud palgaga, päewa ja sõidurahaga kr. 4.— kuus, arwates 15. now. 1928. a.

Wirumaa Waffelima metskonna 2. järgu abimetnikulem Richard M a d s e n paigutatakse omal palwel teenistuse huwides ümber Petserimaa Petseri metskonna 2. järgu abimetnikulemaks, koosseisus ettenähtud palgaga, päewa ja sõidurahaga kr. 42.— kuus, arwates 17. now. 1928. a.

Petserimaa Petseri metskonna metsnikulem ajutise tööjõu Ewald J a g o m ä e teenistuseaega pikendatakse kahe kuu võrra, arwates 1. now. 1928. a.

23. novembril 1928. a. — Nr. 77.

Wirumaa Sonda metskonna 2. jaoskonna metsnik Karl P i c h e n loetakse haigeks, arwates 7. now. 1928. a., pannes selleks ajaks tema teenistuse lohuks täitmise Woorse wahtkonna metsnikulem Willem Brintmanni peale, metsniku päewa ja sõidurahaga kr. 4.— kuus.

Lartumaa Raiawere metskonna 1. jaoskonna metsnik Artur E d e r lubatakse teenistuspuhtusele, arwates 1. detf. kuni 15. detf. 1928. a., pannes selleks ajaks tema teenistuslohuks täitmise Wiido wahtkonna metnikulem August R a i f'i peale, metsniku päewa ja sõidurahaga kr. 3.— kuus.

Räfu kirja 27. okt. 1927. a. nr. 39 § 14 Lartumaa Rastre metskonna abimetnikulem Karl J w a n'i Haapjala metkonda ümberpaigutamise asjus tühistatakse.

Pärnumaa Drajõe metskonna metsnik Jaan T a b u r wabastatakse Metsaseaduse § 69 alusel teenistusest, arwates 8. okt. 1928. a.

Bärnumaa Drajde metskonna 2. jaoskonna 2. järgu metsniku aj. k. t. nimetatakse Oswald P a l l o, koosseisus ettenähtud palgaga, päewa- ja sõidurahaga fr. 4.— kuus, arwates 5. nov. 1928. a.

Börnumaa Kooşa metskonna metsnik Juhan S u m b e r g loetakse haigeks, arwates 27. okt. 1928. a., pannes selleks ajaks tema teenistuskohuste täitmise Luha wahtkonna metjawahht Oswald Kuslapuu peale, metsniku päewa- ja sõidurahaga fr. 4.— kuus.

Wiljandimaa Laruastu metskonna asjaajaja aj. k. t. Alma K o r t a wabastatakse omal palwel teenistusest, arwates 1. nov. 1928. a.

Wiljandimaa Laruastu metsailema juure nimetatakse ajutiseks tööpõuaks asjaajaja töö-alale Helene S a r i k, iheks kuuks palgaga fr. 75.— kuus, arwates 1. nov. 1928. a.

Peawalitjuse kohapealsete ametnikkude peale, selle kasutada on eluforteri- või ametruumidena riigi hooned linnades, alewites ehk maal, panna- ja nende hoonete walitseja (majawalitseja) kohused. Kui ihes riigihoones asub mitme ametniku (teenija) forteri- või ametruumid, astub majawalitseja kohale wanem s. t. kõrgema palgalisem ametnik.

Majawalitseja kohuseks on: hoolitseda maja korrashoiu ja üldise ssemise kasutamise korra eest, pidada maja elanikkude kohta majaraamatut maks- wate korralduste kohaselt, wõtta wastu politsei ja omawalitjuse korraldused majasse puutuwa is- tümuis ja teostada nende korralduste seadusepära- st täitmist ning walwata majal lasuwate awalikkude kohustuste täitmise järele.

20. detsembril 1928. a. — Nr. 87.

Walitjuse wanem-maamõõtja Johannes R u t o p õ l d loetakse terweks ja oma teenis- tuskohuste täitmisele asunuks, arwates 10. detf. 1928. a.

Harjumaa Purila metskonna asjaajaja August S e p p kutsutakse walitjuse metjamajan- busosakonda asjaajaja töö-alale, arwates 15. detf. 1928. a.

Harjumaa Wäana metskonna met- sailem Oskar Z e r n a s t lubatakse teenistuspuk- kusele, arwates 15. detf. 1928. a. kuni 5. jaan. 1929. a., pannes selleks ajaks tema teenistuskohuste täitmise Kloostril metskonna metsailema Samuel K e l d e r'i peale.

Birumaa Gorodentõ metskonna abi- metsailem Herbert K a p s t a lubatakse kümne- päewalisele teenistuspukusele, arwates 28. detf. 1928. a.

Birumaa Narwa metskonna 3. jst. metsnik Hans K u l b o d wabastatakse Metfajea- duse § 69 põhjal teenistusest, arwates 1. detf. 1928. a.

Birumaa Narwa metskonna 3. jaos- konna metsniku kohustetäitmisele panna- ke ajuti- felt kuni uue metsniku nimetamiseni Riisil wahtkonna metjawahht Aleksander K u l k e peale, metsniku päewa ja sõidurahaga fr. 6.— kuus, arwates 1. detf. 1928. a.

Väänema Welise metskonna asjaajaja aj. k. t. Martin K e r e s nimetatakse asjaajajaks, arwates 1. detsembrist 1928. a.

Väänema Rädla metskonna 1. jaos- konna metsnik Juhan T i k e r p u u loetakse tahets kuuks haigeks, arwates 1. detf. 1928. a. pannes selleks ajaks tema teenistuse kohuste täit- mine Lareste wahtkonna metjawahht Willem Bren- ner'i peale, metsniku päewa ja sõidurahaga fr. 4.— kuus.

22. detsembril 1928. a. — Nr. 88.

Väänema Wigala metskonna asjaajaja Hans S i m s wabastatakse Wabariigi Walitjuse ot- su- sega 4. detf. 1928. a. Riigiteenistuse seaduse § 42 ja selle tästamise juhtnõude § 1 p. p. b ja d alusel teenistusest, arwates 11. detf. 1928. a.

Birumaa Sonda metskonna abimet- sailem Reinhold P u r m a n n loetakse haige olu- ks, arwates 28. nov. kuni 6. detf. 1928. a.

Birumaa Sonda metskonna asjaajaja August R i t k loetakse haige olu- ks, arwates 30. nov. kuni 14. detf. 1928. a.

Lartumaa Puurmanni metskonna 1. jaos- konna metsnik Karl S ä l l loetakse terweks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, arwates 8. detf. 1928. a.

Lartumaa Matskiwi metskonna 2. järgu mets- niku aj. k. t. nimetatakse Johannes P a l l, koos- seisus ettenähtud palgaga, päewa- ja sõidurahaga fr. 4.— kuus, arwates 10. detf. 1928. a.

Wiljandimaa Ainla metskonna 1. jaoskonna metsnik Armin R i t a s loetakse haigeks, arwates 26. nov. 1928. a., pannes selleks ajaks tema tee- nistuskohuste täitmise abimet- sailema August W a h e r'i peale, iheks Riitas'ile ettenähtud päewa- ja sõidurahaga fr. 3,5 kuus.

Wiljandimaa Rõpu metskonna 3. jst. 3. järgu metsnik Ernst P e d a n i k paigutakse teenistus- huwides ümber Wastsemõisa metskonna 3. järgu metsnikuks, koosseisus ettenähtud palgaga, päewa- ja sõidurahaga fr. 4.— kuus, arwates 16. detf. 1928. a.

Teadaanded.

VII Metfateadlaste päew

lawatetakse ära pidada Tartus märtsi kuu algul 1929. Metfateadlasti, kes sel päewal soowiwad re- ferate pidada, palutakse sellest kuni 1. weebr. 1929. Akad. Metfa Seltsi juhatusel teatada aadressil: Tartu, Aia 46. Ak. M. S. juhatus.

Silmaspidades, et paljud metfaametnikud ja mõned metfaosjad huwi tunnawad Akad. Metfa- seltsi poolt kirjastatud kirjanduse wastu, kuid kir- janduse otseteed tellimine on wõõblemist tülikas toiming, on Akad. Metfa seltsi juhatus otustanud metfakirjandust edaspidi sellekohaste wahemeeste kaudu lewitada. Soowitaw oleks kui igas mets- konnas üks isik, kas metsailem, abimet- sailem, asja- ajaja, wõi mõni metsnikkudest wõtaks wabetalituse kirjanduse lewitamiseks oma peale. Neil, kes soo- wiwad wabetalitajates astuda, tuleks sellest Ak. Metfaseltsi juhatusel teatada. Wabetalituse tafuks on ettenähtud 20% raamatute müügihinnast.

Ühitasjalikumad teated wabetalituse tingimustest teatatakse sellekohase soowi korral. Ak. Metfaseltsi juh. Tartus, 5. detf. 1928.

Aadress: Tartu, Aia 46.

Seateid organisatsioonide tegewusest.

Riigi- ja omawalitjuse teenijate keskkõliidu jaadikutefogu koosolek peeti neljapäewal, 3. mail s. a. Tallinnas „Eestoonia“ teatri-majas. Kinnitati 1927. a. rahaline aruanne, mis tasakaalustatult kokku seatud fr. 3262,94 peale ja waranduse seisju aruanne 31. detf. 1927. a. fr. 2181,99 peale. Keskkõliidu 1928. a. eelarwe wõeti wastu tasakaalus fr. 2215 peale. Keskkõliidu juhatusje waliti jaadikutefogu poolt F. Kari, Joh. Ohaka, J. Pippar, M. Wenda, S. Nurf (endised), J. Kallmann, W. Rutnik ja U. Simson (uued). Rewisjoni-komisjoni waliti W. Laaf, E. Walder ja U. Jõgi.

Riigiteenijate majandusliku seisukorra parandamise asjus otsustati esimeses järjekorras nõuda teenistuswanuse tasu ja kõrgendatud perekonnaabiraha seaduse maksmapanemist. Teises järjekorras tuleb nõuda korteriraha maksimist kõigile, kes prii korterit ei saa, 20% palgast. Kolmandas järjekorras otsustati nõuda riigiteenijate palgaredeli rewideerimist, kõrgendades palga alamäära protsentuaalselt wastawalt elufalkidusele.

10. mail s. a. jaotas Riigi- ja omawalitjuse teenijate keskkõliidu uus juhatus ametid järgmiselt:

Esimeheks F. Martens — postiteenija; abideks U. Simson — raudt. ja F. Kari — Riigi- ja omaw. t. Tallinna osak. Sekre-

täriks J. Pippar — metsateenija; abideks F. Kallmann postiteenija ja W. Rutnik — raudt. Laekahoidjaks M. Wenda — tolliteenija; abiks Joh. Ohaka — metsat. Ametita liikmeks S. Nurf. Hoh-oh-aka.

Siendus.

IX. metsateenijate kongressi puhul „Päewalehes“ ilmunud artiklite kohta, kus tähendatud oli, et metsawargused on enamalt jaolt tingitud erametsateenistuse ületulnud metsaametnikkudest, kes olid harjunud mõisnikke warastama ja niiid seda ka rahwa warandust kaitses armastawad teha, on minul keskkõliiduse sekretärina au teatada, et kongressil awalikult selleid mõtteid awaldatud ei ole, keskkõliiduse poolt sai „Päewalehele“ ka sellekohane siendus saadetud. Et aga metsaüllemate ühingu eesfeijus mitmel korral minu poole on pööranud, et metsateenijate ühingu keskkõliiduse peaks „Päewalehes“ awaldatud mõtteid kategooriliselt ümberlütalama, siis pean mina awalikult teatama, et metsateenijate ühingu keskkõliidusele ei ole õigust ajakirjanduse waba sõnawõimust piirata ja ei saa peale sienduse andmist „Päewalehes“ mitte midagi parata. Ei tahaks aga jurgugi usutada, et jarnane ajakirjanduse awaldatud artikkel wõiks tõesti tüliõunaks teha ühingu wahel saada, mispärast ka tarwikuks pidasin käesolewat siendust „Eesti Metsas“ ekharwamiste ärarahoidmiseks awalbada.

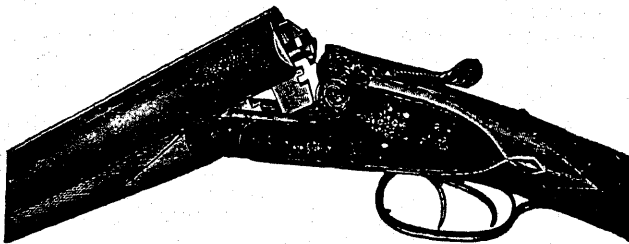
Rõige austusega

E. M. U. keskkõliiduse sekretär J. Pippar.

Küsimused ja wastused.

Küsimus: Kas on metsawahil luda abi wõtta, kui mitu salaküttit metsas on?

Wastus: Kriminaalkohtupidamise seaduse järele lasub metsafuritegude jälginine metsaametnikudel ja politseil, kusjuures metsawahit wõib naabri wahitondade metsawahite, politseid ja kaitseid ühildada pälilitud tarbetorral abits paluda. (Siseministri otsus Nr. 1236. — „Riigi Seataja“ Nr. 173/174 — 1925. a.)

Suhl i. Thür., Saksamaal.

Soovitan maailmakuulsaid kahe- ja kolme-raudseid jahi-, niisama ka kuulipüsse võistlemata odavate hindadega, Greifelt & Co. Gewehrfabrik

Püsside tellimisi võtavad ka vastu vabrikuhindadega:

püssikauplus **ALEX. PASSUP, Tallinnas,**

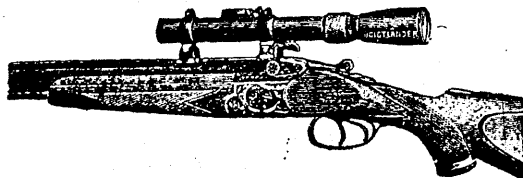
niisama ka kõik teised paremad püssikauplused Eestis.

Jahipüsse

Saksa ja Belgia vabrikutest.

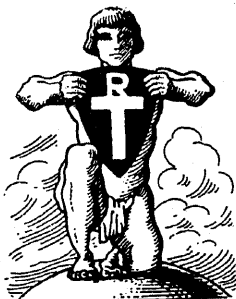
Spordipüsse

„Geco“ ja „Gecado“ kal. 22. (6 m/m).
Ameerika Originaal Smith ja Wesson
revolvrid. Automaat püstolid. Lihtre-
volvrid ja padrunid nendele, peale
selle kõiksugu jahi laskemoona suu-
remal ja vähemal arvul soovitab
möödukate hindadega

K-m. AXEL MUSSO,

Tallinnas, Pikk 13, kõnetraat 21-49.

ROMAN TAVAST MÄRKIDE ERITÖÖSTUS.

Soovitab metsaametkonna vormi juure
kuuluvaid märke tuntud headuses. —

TALLINN, V. ROOSIKRANTSI TN. 3.
KÕNETRAAT 25-79.

”EESTI METSA”

tellimiste vastuvõtmine
1929. aasta peale on avatud.

Tellimisi võtavad vastu kõik
vabariigi postiasutused tali-
:—: tuse hindadega. :—:

Kaastöölisi palutakse käsikirjad saata otsekohe vas-
tutavale toimetajale aadressil: Tartu, Jakobi tän. 60,
hrra O. Daniel.

